Sierteelt& Groenvoorziening

Op de koffie bij Sarah en Dirk Descamps ▸ p. 8

"Bij ons vind je soorten die je elders niet vindt."

avbs SIERTEELT EN GROEN FEDERATIE informeert

Nr. 10 · 30 november 2025 · jaargang 69 · Maandelijks ledenmagazine · Afgiftekantoor Gent X · P 912063

Magie met de grote M

Verlichte Tractorenparades met Radio 2

In **december** en **januari** zorgen landbouwers niet alleen voor lekkers op de feesttafel, maar ook voor extra sfeer en gezelligheid met mooi verlichte tractoren.
De magie van eindejaar wordt nog grootser tijdens **de Verlichte Tractorenparades samen met Radio 2.**

Ontdek een parade in jouw buurt op
landelijkegilden.be/tractorenparade

Groene Kring · Landelijke Gilden · BOEREN BOND · kli · Radio 2

In dit nummer

Actueel - belangenverdediging
5 Presidium AVBS
6 Korte berichten
11 Nieuw: de Boerenbond-app
22 Ledenvoordeel: Steunpunt Korte Keten
46 Agenda
48 Katern AVBS-ledencongres

Reportage – promotie – vakbeurzen
8 Op de koffie bij Sarah en Dirk Descamps
12 Bio-sierteelt in Nederland
16 Sierteeltbedrijven in Portugal

Dossier: kwekersrecht
24 Interview met expert Mia Hopperus Buma en met Vlaamse veredelaars

Sociaal – Fiscaal
14 Betaalde feestdagen na tewerkstelling
19 Vervanging van feestdagen in 2026
20 VLIF of investeringsaftrek?

Tuinaanleg en -onderhoud
30 Verkeersbrug wordt groene ader
32 Waterdoorlatende verharding
34 Kostprijsberekening besproken
36 Antwerpen kandidaat Green Cities Award

Onderzoek en voorlichting
38 Viaverda actueel
40 Dierlijke mest vervangt kunstmeststoffen
42 Vroegtijdige detectie van droogtestress
44 Resultaten enquête verzamelaanvraag en eco-regelingen

© COVERFOTO: DAVY COGHE

© MIET PO. 3RE

Op bezoek bij Portugese sierteeltbedrijven

© PATRICK DIELEMAN

VLIF of investeringsaftrek?

© AVBS

Katern AVBS-ledencongres 2025

"Er staat een nieuw Green Cities project in de steigers."

Jarne Depaepe, consulent groenvoorziening ▸ P. 37

Mest wordt mest

In de geschiedenis van land- en tuinbouw combineer ik twee van mijn interessegebieden. En als Waaslander ben ik trots op 'onze' bolle akkers. Die werden eeuwen geleden vooral in het zuidoosten van het Waasland gecreëerd om de afwatering te verbeteren, wegens een ondiepe ondoordringbare laag. Ook werd de kwaliteit van de grond verhoogd door er allerlei organisch materiaal op te brengen, en vooral ook stalmest. Die mest was enorm waardevol. Er zijn zelfs verhalen van jonge meisjes die met een mandje achter de talrijke schaapskudden liepen. Dat deden ze om alle 'bolletjes' op te rapen die de schapen lieten vallen. Mest was immers een belangrijke grondstof.

© MAARTEN NULIS

Dat beeld veranderde de laatste dertig jaar. Mest werd afval. Ik was dan ook, net als Boerenbond, tevreden dat het Europese Nitraatcomité het voorstel van de Europese Commissie goedkeurde om Renure-meststoffen toe te laten als kunstmestvervanger. Renure staat voor REcovered Nitrogen from manURE, ofwel herwonnen stikstof uit dierlijke mest. Het laat toe om bewerkte dierlijke mest in te zetten als circulair alternatief voor kunstmest. Ik vond het al jaren niet logisch dat mestverwerkingsinstallaties stikstof uit mest de lucht inblazen, die er enkele kilometers verder door meststoffenfabrikanten weer wordt uitgehaald via hun energieverslindend Haber-Bosch procedé. "Al jaren pleiten wij om herwonnen stikstof uit dierlijke mest te kunnen gebruiken als kunstmest. Deze toelating zet de deuren open naar de verdere uitbouw van circulaire landbouw met duurzame mestverwerking, het afbouwen van de afhankelijkheid van buitenlandse kunstmest en meer rendabiliteit voor de sector", aldus Boerenbondvoorzitter Lode Ceyssens. "Dat is een grote stap vooruit voor de landbouwsector. Renure-meststoffen hebben geen extra risico voor ammoniakemissies of de waterkwaliteit en ze dragen bij aan minder afhankelijkheid van import van dure kunstmest en prijs- en productieschommelingen. Zowel het milieu, de landbouwer als de consument winnen erbij." Ceyssens pleitte meteen ook voor een snelle, haalbare en toepasbare implementatie op Vlaams niveau.

Op pagina 40 vind je de resultaten van proeven bij Viaverda. Niet alleen de landbouw, maar ook de sierteelt kan daardoor circulairder worden. Of hoe een mestbolletje van eeuwen geleden rollen kan. ■

Patrick Dieleman
hoofdredacteur Sierteelt&Groenvoorziening
patrick.dieleman@avbs.be

Presidium AVBS

Miet Poppe, secretaris AVBS

16 oktober 2025

© LYNN VAN DER AUWERA

Het presidium steunt de Boomplantdag en hoopt dat deze ieder jaar nog meer belangstelling zal krijgen.

Actualiteiten gewasbescherming

Pieter Van Oost, adviseur plantaardige productie Boerenbond, gaf een uitgebreid overzicht van de actuele ontwikkelingen rond gewasbescherming. Een nieuwe uitbreiding van de IPM-maatregelen is voorzien in 2026.

De invoering van het digitaal gewasbeschermingsregister wordt met een jaar uitgesteld. Toch blijven de bezwaren over de relevantie en haalbaarheid bestaan. Het presidium ziet de EPPO- (product) en BBCH-codes (gewasstadia) als een probleem voor de sierteeltsector. Vaak worden verschillende plantensoorten in diverse groeistadia tegelijk behandeld. Dit allemaal registreren is moeilijk en draagt eigenlijk niets bij aan het veilig gebruik van middelen. Verder denkt het presidium mee na over de invulling van het NAPAN (Nationaal Actieplan voor duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen). Volgens het presidium is de verpakking van gewasbeschermingsmiddelen een belangrijk terugkomend probleem bij het voorkomen van puntvervuiling. De verpakkingen en doppen zijn vaak niet afgestemd op kleine doseringen, waardoor de kans op morsen groter is. De vergadering stelt dat de industrie hier dringend iets moet aan doen.

Federale lijst invasieve planten

Momenteel lopen er gesprekken met het nationaal secretariaat voor invasieve exoten in België voor het opstellen van een federale lijst met planten die een problematisch invasief karakter vertonen en daardoor impact hebben op de lokale biodiversiteit. De basis voor dit initiatief is de Europese wetgeving die lidstaten toelaat om eigen nationale maatregelen te nemen om problematische soorten te mijden of te verwijderen op hun eigen grondgebied. Op die kandidaat-lijst van 50 planten staan een aantal economisch zeer belangrijke soorten voor de sector, zoals *Prunus Laurocerasus* en *Robinia pseudoacacia*. Het presidium stelt uitdrukkelijk dat enkel plantensoorten die op grote schaal een probleem vormen, op deze lijst mogen komen. Bovendien biedt het gebruik van de juiste cultivars en correct onderhoud vaak al een toereikende oplossing voor het probleem. Volledige soorten zomaar verbieden is geen evenwichtige oplossing.

Boomplantdag

De acties van VLAM voor de boomplantdag in november werden toegelicht. Het presidium steunt deze actie volop en vindt dat ze de laatste jaren steeds positiever vorm krijgt. De boomplantdag krijgt zo volop de kans om verder uit te groeien tot een jaarlijks evenement dat veel belangstelling trekt ■

© AVBS

© ZLTO

Meer instroom groene handjes door campagne

Net zoals de campagne 'Young, Wild & Tree' in Vlaanderen, loopt in Nederland de campagne 'Wegwijs Groen Onderwijs' om jongeren te motiveren om in het groene onderwijs een basis te leggen voor een toekomst in de groene sector. De campagne van ZLTO en Stichting MLTS is gericht op jongeren van 12 tot 18 jaar en loopt via sociale media en buitenreclame.
Uit onderzoek onder jongeren blijkt dat 51% overweegt te gaan leren en werken in de groene praktijk (Groenpact, 2021). Maar uiteindelijk kiest slechts 5 op de 100 jongeren voor een groene opleiding. Daarvan stroomt slechts anderhalve jongere op 100 door naar het hoger groen onderwijs. Kortom: de instroom is te laag en de uitval te hoog. Dit staat haaks op de vraag naar werknemers in het groen, goed voor ongeveer 15% van de totale Nederlandse arbeidsmarkt.
Sinds 2023 heeft de campagne meer dan 15 miljoen keer een profiel uit de doelgroep bereikt. Dat leidde tot 43.000 bezoekers op de website. Maar liefst 1100 bezoekers klikten door naar het onderwijsaanbod van de groene scholen. Dat resulteerde voor het eerst sinds jaren in een stijgend aantal instromers op groene scholen. De campagne kan gevolgd worden op sociale media (@wegwijsgroenonderwijs) en op www.wegwijsgroenonderwijs.nl.
Daarnaast is er een aanbod van excursies, gastlessen, snuffelstages, boerderijlessen, bijbanen, leslokalen op de boerderij en stageopdrachten in de praktijk. Zo wil ZLTO samenwerking zoeken met groene onderwijsinstellingen om op die manier te werken aan de groene handjes van morgen.■

Bron: ZLTO

Een toekomst voor alle ondernemers

Op 17 november 2025 trapte Trias de eindejaarscampagne 'Een toekomst voor alle ondernemers' af. Niet iedereen krijgt evenveel kansen om vooruit te raken in het leven. Zo worden vrouwen en jongeren nog te vaak buitengesloten. Congolese vrouwen mogen bijvoorbeeld geen eigenaar zijn van landbouwgrond en zonder grond hebben ze geen inkomen of zeggenschap. In Oeganda zijn jobs schaars, zeker voor jongeren. En op het Indonesische platteland trekken jongeren weg want er is te weinig werk in de landbouw. Met deze campagne kaart Trias dergelijke problemen aan en stuurt de NGO samen met partners Ferm, Unizo, Vrouwennet, Boerenbond, Neos, KLJ, Groene Kring en Landelijke Gilden, een krachtige boodschap uit. Trias ondersteunt vrouwen, mannen en jongeren om een inkomen op te bouwen. Met opleidingen, begeleiding en netwerken starten ze een eigen zaak of versterken ze hun landbouwbedrijf. Zo nemen ze hun toekomst in eigen handen. Lees de verhalen van ondernemers en ontdek meer over de campagne op trias.ngo.■

Bron: Trias

© TRIAS

© ALEX ANDERSEN

Alex Andersen werkt samen met Floréac

Sedert 16 november treedt de Deense transporteur Alex Andersen op als logistiek dienstverlener voor Floréac. Alex Andersen zal het transport verzorgen van kwekers in Nederland en België naar het Floréac-platform in Lochristi. De leveringen worden zowel rechtstreeks vanaf de kwekers als via een van de vijf Alex Andersen-hubs in Nederland uitgevoerd. ■

Bron: Floréac en Alex Andersen

Royal FloraHolland reikt Glazen Tulp Awards uit

De Glazen Tulp Award is de erkenning voor de beste marktintroductie van kwekers in de sierteeltsector. "Innovaties zijn nu, maar ook in de toekomst, van groot belang voor zowel de nationale als internationale markt. Daarom reiken wij al ruim 30 jaar de prijs uit voor de beste marktintroducties," aldus David van Mechelen, CEO a.i. van Royal FloraHolland. Er waren prijzen in vijf categorieën. Alle finalisten zijn beoordeeld door een vakjury. Ook het publiek kon stemmen op de website van de Glazen Tulp Award.

© ROYAL FLORAHOLLAND

Snijbloemen: juryprijs: *Campanula medium* 'Kilimanjaro' van Kwekerij Stadsland en publieksprijs: *Lilium* 'Twinny Peach' van Qualily.
Bloeiende kamerplanten: juryprijs en publieksprijs: *Ananas* 'Babyboom' (Mi Amigo) van Stofbergen Plantcompany.
Groene kamerplanten: juryprijs: *Labisia obtusifolia* 'Kura Kura' van J&P ten Have en publieksprijs: *Alocasia antoro* 'Velvet' van Esperit Plants.
Tuinplanten: juryprijs: *Delphinium* 'Red Lark' van Colour your Season en publieksprijs: *Pennisetum advena* 'Tiny Tails' van Plantipp/ Hoogeveen en F.N. Kempen.
Categorie concepten: juryprijs: Bloomstay (*Tulipa* 'Columbus') van Bloomstay en publieksprijs: Landscape van Esperit Elements. ■
Je kan de winnaars en andere finalisten bekijken op: www.royalfloraholland.com/glazentulpaward.

Bron: Royal FloraHolland

© BOEREN OP EEN KRUISPUN

De Boeren- en Boerinnenkalenders 2026 zijn er!

De nieuwe edities van de Boeren- en Boerinnenkalenders Vlaanderen 2026 zijn verschenen. Opnieuw tonen 12 jongens en 12 meisjes uit de land- en tuinbouwsector zich van hun mooiste kant, met één gemeenschappelijk doel: steun bieden aan vzw Boeren op een Kruispunt. Deze organisatie biedt gratis hulp en begeleiding aan Vlaamse land- en tuinbouwers die het moeilijk hebben. Die is kosteloos voor de boeren, maar uiteraard niet zonder kosten. Naast ondersteuning vanuit de overheid en landbouworganisaties worden ook fondsen geworven via deze kalender, die 15 euro kost. ■

Bestellen kan via de webshop: shop.boerenopeenkruispunt.be.

Bron: Boeren op een Kruispunt

West-Vlaanderen en bedrijfsleven werken aan waterkwaliteit

De Provincie West-Vlaanderen, Inagro, Belgapom (aardappelhandel en -verwerking) en Vegebe (groenteverwerking) hebben een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om de waterkwaliteit versneld te verbeteren. De partners focussen op het terugdringen van nutriëntenverliezen en resten van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlakte- en grondwater, als concrete uitvoering van het Provinciaal Waterkwaliteitsactieplan.
Ze zullen landbouwers en teeltbegeleiders gericht sensibiliseren en begeleiden, alternatieven voor geselecteerde gewasbeschermingsmiddelen (biologische en minder schadelijke opties) versneld bekendmaken via demonstraties en praktijknetwerken, en pilootinstallaties voor innovatieve waterzuivering op en rond bedrijfs- en teeltlocaties opzetten. De verwerkende industrie zal ook een duurzaamheidsinvesteringsfonds oprichten dat projecten op het terrein moet co-financieren.
De samenwerking loopt vijf jaar (2025–2030) en wordt jaarlijks geëvalueerd door de partners. ■

Bron: Provincie West-Vlaanderen

© PAT RECK VIJELEMAN

Sarah en Dirk Descamps:

“Bij ons vinden tuincentra soorten die ze elders moeilijk vinden.”

Sarah Descamps en haar man Matthias namen begin juli D&V Plant Production over van haar ouders. Vorig jaar hebben ze zwaar geïnvesteerd om hun containervelden te voorzien van een first flush-systeem. Tegelijk hebben ze de wateropslagcapaciteit uitgebreid met twee bassins van elk 10 miljoen liter, waarmee ze hun jaarlijkse waterbehoefte van 15 miljoen liter water kunnen rondkrijgen. Al het gietwater wordt hergebruikt.

Patrick Dieleman

© FOTO'S: DAVY COOHE

Sarah is wegens dit project genomineerd voor de ‘Copa Women’s Award’ (zie kader achteraan dit artikel). Over de award en het irrigatiesysteem kan je meer lezen in Boer & Tuinder van deze week. We installeren ons in de vergaderzaal boven de burelen. Wanneer ik opmerk dat het een mooie ruimte is, reageert Dirk dat die ook nuttig is voor vergaderingen met het bestuur van de kring West Growers, waar hij covoorzitter van is.

D&V Plant Production

Terwijl Sarah nog even bezig is met een telefoontje vertelt Dirk dat hij en zijn voormalige echtgenote An Verbeest het bedrijf in 1993 hebben opgericht. De ‘D&V’ in de bedrijfsnaam verwijst naar hun familienamen. “An studeerde tuinbouw, maar ik ben boekhouder van opleiding. Ik ben wel opgegroeid op de boerderij hier wat verderop, die later door mijn broer werd verdergezet.” In 1993-1994 bouwden ze een loods en een serre. “Die serre hebben we multifunctioneel opgevat, zodat we flexibel konden blijven in de keuzes die we nog zouden maken. We voelden ons aangetrokken tot de teelt van heesters, vooral ook omdat ze in die sector toen bij wijze van spreken nog met een kruiwagen rondreden. Er was, met andere woorden, nog heel wat ruimte voor mechanisatie en automatisatie. Bij andere sectoren was ‘het ambacht’ er al uit.” De eerste jaren combineerden Dirk en An de teelt van heesters met die van chrysanten. “Een hondenstiel”, zegt Dirk. De prijsvorming was op het scherp van de snee en ze maakten mee dat een handelaar hen doodleuk liet zitten met een bestelde partij chrysanten omdat hij ze niet verkocht kreeg. Na vier jaar zijn ze daarmee gestopt en namen ze kruiden op in het assortiment, die net als de heesters in pot op containervelden werden gekweekt. “Vanaf dag één begonnen we met recirculeren, al vingen we het water toen nog op in een open vijver.” In 2000 en 2010 bouwden ze extra serres en tussendoor werden ook de containervelden uitgebreid. “In het begin stekten we veel zelf, maar dat hebben we afgebouwd zodra er meer goed jongplantenmateriaal in de handel kwam. We hebben bijvoorbeeld een dertigtal soorten munt, waarvan we er een vijftiental als jongplant kunnen inkopen. De rest stekken we zelf. In totaal hebben we meer dan 1000 soorten, waaronder een 350-tal soorten kruiden, zowel eenjarige, tweejarige als meerjarige soorten en zelfs tropische planten.” Dirk wijst op de grote potmaat, die hen onderscheidt van telers van keukenkruiden. “Wij kweken kruiden als tuinplant en worden door het FAVV ook zo beoordeeld.” Alle planten, kruiden, kleinfruit en sierheesters worden in pot gekweekt voor tuincentra. De laatste vijf jaar kweken ze ook geënte tafeldruiven.

Bedrijf en gezin

“We zijn nu bezig met MPS-certificering”, vertelt Sarah. “Matthias, die 15 jaar in een voedingsbedrijf werkte, is dergelijke zaken gewoon. In de voedingssector spelen lastenboeken een nog grotere rol. Hij was veel bezig met audits en het behalen van de nodige certificaten, maar hij was toe aan een nieuwe uitdaging. We wilden het bedrijf overnemen, maar het moest dan wel van bij de start duidelijk zijn dat Matthias en ik de zaak zouden leiden. Papa kwam bij ons in dienst en hopelijk mag hij ons nog lang en zo veel mogelijk helpen. Ik heb tien jaar samengewerkt met mijn ouders. Met drie werken is altijd met twee plus één. Ik wilde duidelijkheid.” Dirk staat er volledig achter. “Het was tijd om over te laten. Al vijftien jaar zeg ik dat Sarah dé geschikte persoon is”, lacht hij. Sarah reageert dat ze niet zo nodig de leiding hoeft, maar dat ze vooral graag overzicht en een degelijke planning heeft. “Ik heb graag dat het in mijn hoofd dui- ▸

Wie is Sarah Descamps

Sarah Descamps nam begin juli samen met haar man Matthias Beerlandt, D&V Plant Production in Menen over, het bedrijf dat goed dertig jaar geleden werd opgericht door haar ouders. Ze hebben twee kinderen: Leon en Félien.

Sarah groeide op tussen de planten, maar studeerde economie en handelsingenieur. Na een eerste wat teleurstellende werkervaring begon ze thuis mee te werken. Dat begon als een tijdelijke oplossing, maar groeide uit tot een echte passie.

© AVBS

delijk is wie wat gaat doen en wat de komende tijd moet gebeuren." Dirk vindt het belangrijk dat Sarah en Matthias een goed evenwicht vinden tussen het bedrijf en hun gezin. "De grootste oorzaak dat mijn vrouw en ik uit elkaar gingen, lag bij het bedrijf. We hebben veel te veel gewerkt en te weinig tijd genomen voor andere zaken. Je moet er altijd zijn voor je bedrijf en voor je medewerkers. En je kan niet zoals een fabrieksdirecteur de op te lossen problemen delegeren naar allerlei managers."
Sarah reageert dat het net dit is dat zij en haar man tof vinden. "Vandaag ploeteren we wat in de aarde om Hedera te planten op het talud van het nieuw waterreservoir en morgen zit ik een halve dag op kantoor. Wij hebben ook de drive van mijn ouders, maar door hun ervaringen maken we nu soms bewust andere keuzes. Ik weet niet of die daarom beter zullen zijn, maar ik vind het wel belangrijk dat we die keuzes weloverwogen maken." Dirk vindt het belangrijk om advies te blijven geven. "Maar zij doen er uiteindelijk mee wat ze willen. Het kan zijn dat ze wel eens met hun hoofd tegen de muur lopen, maar dat hebben wij ook gedaan."

Taakverdeling

Sarah en Matthias hebben vier vaste medewerkers en kunnen rekenen op drie Poolse seizoenarbeiders. Die springen jaar na jaar bij tijdens de drukke periodes. "Het stelt ons gerust dat we op hen kunnen rekenen", vertelt Sarah "Ze kennen hun taak door en door zodat de bestellingen goed klaargemaakt worden." De planten worden mooi opgekuist om presentabel te zijn in het tuincentrum. Ze worden voorzien van etiketten en vaak ook al van de detailhandelsprijs. "De planten klaarmaken, 's avonds laden en 's anderendaags leveren, dat doen we het liefst." Dirk vult aan dat de eerste week na levering heel belangrijk is voor de verkoop. "Dan staan de planten nog prachtig, zoals ze uit de kwekerij komen. Daarna kiemt er al eens een onkruidje of vergeelt een blad. Kruiden kunnen ook snel groeien, zodat ze er na korte tijd in de winkel niet meer mooi compact uitzien. Daarom laat ons logistiek systeem toe dat we om de veertien dagen kunnen leveren bij dezelfde klant."
Dirk legt zich vooral toe op technische aspecten, zoals de machines en gewasbescherming. Het kweken heeft Sarah voldoende in de vingers. Maar ze beseft dat zij en Matthias binnen afzienbare tijd al Dirks taken moeten kunnen overnemen, wanneer hij op pensioen wil gaan of onverwachts ziek zou worden. Matthias gaat daarom deze winter een opleiding volgen voor zijn fytolicentie. Gewasbescherming is op het bedrijf heel specifiek, gezien het grote aantal soorten. "Bij *Potentilla* bijvoorbeeld, zijn twee van de vijftien soorten die we kweken gevoelig voor wortelziekten. We moeten dus niet alle Potentilla's behandelen, maar alleen die twee soorten. We stoppen die ter preventie in een dubbele pot, zodat ze wat minder vochtig staan. Dergelijke ingrepen proberen we overal toe te passen. We grijpen niet zomaar naar de spuit." Dit brengt het gesprek op IPM, iets waar Dirk al mee bezig was voor het wettelijk verplicht werd. "Ik vind dat je jezelf tijdig moet wapenen wanneer je weet dat iets op je afkomt. Er zit niet echt toekomst in chemische gewasbescherming, dus moeten we andere oplossingen vinden. Ik ben gisteren naar de vergadering van het project 'AlterPeat' geweest (veenvervangers). De eerste resultaten wijzen al in een bepaalde richting. Het lijkt me duidelijk dat de microbiologie in de pot een grote rol gaat spelen." Dirk vertelt dat ze al houtvezel uitgeprobeerd hebben, maar dat de bemeste potgrond gemakkelijk ging opwarmen wanneer hij enkele weken blijft liggen. Nu proberen ze potgrond waarin gecomposteerde schors en kokos zijn gemengd. "Kokos is voorlopig omdat dit uiteindelijk ook niet duurzaam is, maar het is het resultaat dat telt. Ik vermoed dat we die op termijn zullen kunnen vervangen door gedroogde vezels van *Miscanthus* of iets dergelijks. We hebben bij de West Growers een werkgroep rond veenvervangers opgericht omdat overleg tussen kwekers interessant is." Sarah vult aan dat ze dat probleem met die opwarmende potgrond zo ook konden bespreken met collega's. "Ik leer daar van bij, dat brengt ook nieuwe ideeën. Ik denk daar thuis dan over na. Als je naar een vergadering gaat en er niets mee doet, dan is het jammer van je tijd."
Gevraagd naar haar toekomstdromen reageert Sarah dat het project rond water een lijvig dossier was, ook financieel en qua geïnvesteerde tijd. "Ik verwacht dat we nog wat gaan groeien in oppervlakte en productie. En dat kan nu. We konden al eerder containervelden bijleggen met een minimale financiële inspanning, maar daar ben je niets mee als je ze niet kan irrigeren in de zomer. We hebben nu een goeie basis gelegd. De rest kan volgen." ■

Award

Sarah is genomineerd voor de 'Innovation Award for Women Farmers', georganiseerd door de Europese koepelorganisatie Copa-Cogeca. Die zet innovatieve projecten van vrouwelijke land- en tuinbouwers, die bijdragen aan duurzaamheid en plattelandsontwikkeling, in de schijnwerpers. Het thema voor 2025 is: '*Women making waves in sustainable water systems*'. Een Europese jury beslist op 3 december.

Nieuw: de Boerenbond-app

De communicatie en diensten van Boerenbond worden vernieuwd. Alles wat je als Boerenbond-lid gewend bent, krijg je voortaan nog beter en nog sneller binnen handbereik, zodat je altijd mee bent. Op 17 november werd een handige app gelanceerd die je altijd en overal kan meenemen. Ook de Boerenbond-website kreeg een volledig nieuwe look. Voor de communicatie van AVBS zelf verandert er niets.

Miet Poppe, secretaris AVBS

Altijd en overal op de hoogte

Veel informatie krijgen is handig, maar nog belangrijker is de juiste informatie te ontvangen wanneer je die precies nodig hebt. Daarom lanceert Boerenbond een app volledig aangepast op jouw maat. Via die app heb je snel toegang tot al het nieuws uit je regio, sector of interesseveld. Bovendien kan je je inschrijven op updates die relevant zijn voor jou en je bedrijf. Zo ben je nog sneller op de hoogte. Je kan de app downloaden en meteen al je voorkeuren instellen.

Vernieuwde website

De Boerenbondwebsite wordt een heus kennisplatform. In de toekomst vind je er niet alleen meer informatie, maar is die ook overzichtelijker en duidelijker gestructureerd. Daardoor zal je sneller de juiste informatie kunnen vinden, ongeacht op welk apparaat je zoekt. Op je nu op je computer, je smartphone of tablet surft: alle informatie is altijd binnen handbereik.
Wat mag je verwachten van de nieuwe website?
Een overzichtelijke look met een gebruiksvriendelijkere navigatie:

- een verbeterde zoekfunctie;
- actuaberichtgeving, marktprijzen (met duiding) en andere nuttige info uit jouw sector(en);
- meer uitgebreide info uit jouw regio: een straal rond jouw woonplaats over de provinciegrenzen heen;
- overzichtelijke themapagina's, zoals gewasbescherming of seizoenarbeid, waar je alle info overzichtelijk terugvindt: artikels, instructiefilmpjes, webinars … En dat op elk moment, niet enkel tijdens de kantooruren. Heel belangrijke info krijg je als lid meteen via de app. Je bepaalt zelf op je profielpagina welke thema's en dossiers je volgt, volledig volgens je eigen interesses (www.boerenbond.be/beweegt-met-je-mee);
- een handige kalender met alle vormingen, activiteiten en administratieve deadlines die voor jou relevant zijn.

Actualiteit en duiding

De actualiteit wordt gebracht via snellere kanalen, zoals de website, gepersonaliseerde nieuwsbrieven en de nieuwe app. Vanaf januari krijg je op woensdag en zaterdag een gepersonaliseerde nieuwsbrief met alle relevante info uit je sector en omgeving.
In de wekelijkse Boerenbond-podcast 'Boer & Bondig' krijg je in vijftien minuten duiding bij het belangrijkste landbouwnieuws. De journalisten van de Nieuwsdienst leggen hun oor te luisteren bij experten die extra duiding en verdieping geven bij de actualiteit van de week. Je kan die altijd en overal beluisteren. ■

© ANJA DE MIDDELEIR

Stel onmiddellijk je voorkeuren in!

© JARNE DEPAEPE

Op zoek naar bio-inspiratie in Nederland

De sierteeltsector heeft de voorbije jaren heel wat stappen gezet rond duurzaam werken, waarbij thema's als gewasbescherming, bodemkwaliteit en energie centraal staan. Ook bij klanten – van openbare besturen tot particuliere consumenten – groeit de vraag naar duurzaam of biologisch geteelde planten. Wij gingen in Nederland kijken hoe ver ze daar al staan in de wereld van de biologische sierteelt.

Jana Roels, consulent bio-omschakeling en **Jarne Depaepe**, consulent groenvoorziening

In Vlaanderen blijft het aanbod biologische sierteelt voorlopig beperkt. In 2024 bedroeg het areaal onder biocontrole nog geen 35 hectare. Sinds begin dit jaar zijn er via het Bio Zoekt Boer-project en AVBS initiatieven om de bio-sierteelt de nodige aandacht te geven. In maart startten we met een kick-off moment bij Viaverda (zie *Sierteelt & Groenvoorziening 4*). De volgende stap was een studiereis naar Nederland, waar biologische sierteelt al sterker ontwikkeld is. We trokken met enkele telers naar Kwekerij Op 't Hof (biologische snijbloemen) en boomkwekerij Van den Berk.

Biologische snijbloemen

Geert en Angelique van 't Hof zijn een begrip in biologisch Nederland. Wat in 1996 begon met één hectare zomerbloemen, groeide uit tot een areaal van 14 hectare met teelt voor Royal Flora Holland en Plantion Ede. Sinds 2025 is het bedrijf officieel Skal-gecertificeerd (Skal Biocontrole is een onafhankelijke organisatie die toezicht houdt op de biologische keten in Nederland). De omschakeling kwam er niet van vandaag op morgen. Geert merkte dat de bodemkwaliteit achteruitging en besloot in 2014 een bodemcursus te volgen. Daar leerde hij de impact van kunstmest beter begrijpen, wat leidde tot een radicale omslag. Voortaan werd uitsluitend gewerkt met organische meststoffen en groenbemesters. Dat bracht merkbaar meer bodemleven, weerbare planten en een beter evenwicht tussen de teelten. "Het begint met gezond verstand en eindigt met een gezonde bodem", aldus Geert.

Ziekten en plagen blijven beperkt dankzij een actief bodemleven

Onkruidbestrijding en bemesting

Onkruidbeheersing blijft een uitdaging, vooral in de eerste jaren na omschakeling. Op 't Hof combineert biologisch afbreekbare folies met handmatig- en machinaal schoffelen. "Na drie jaar zag ik pas echt het verschil", vertelt Geert. De zoektocht naar efficiëntie leidde tot meerdere eigen machine-ontwikkelingen: een elektrische schoffelmachine en een compststrooier zijn maar enkele voorbeelden van machines die Geert aanpaste aan de noden van zijn bedrijf.
Ziekten en plagen blijven beperkt dankzij een actief bodemleven. Lavameel en biologische bladmeststoffen worden enkel gebruikt waar nodig. Een doorgedreven databeheer ondersteunt elke beslissing: uurregistratie per teelt, weersensoren op twee bodemtypes en nauwkeurige beregeningssturing. "We meten alles: zo weten we wat werkt", zegt Geert. De biologische kippenmest en compost worden deels op het bedrijf geproduceerd. Geert wijst wel op de nood aan meer aanbod van bio-meststoffen: "Zolang de sector klein blijft, blijven de prijzen hoog. Meer biobedrijven betekent meer reststromen en dus lagere kosten."

© JARNE DEPAEPE

© JANA ROELS

1. Deze elektrische schoffelmachine is een van de machines die Geert van 't Hof aanpaste aan de noden van zijn snijbloemenbedrijf.
2. Bart van Laerhoven van Van den Berk vertelde dat steeds meer steden en gemeenten bio als voorwaarde opnemen in hun bestekken.

Verdienmodel

De meerkost van biologisch telen – vooral arbeid en mest – schat hij op 30%. Toch blijft het bedrijf competitief dankzij slimme prijszetting en diversificatie van afzetkanalen via de veiling naar de retail. Die aanpak leverde Geert niet alleen erkenning op als innovatiebedrijf, maar ook een voortrekkersrol in Bio Sierteelt Nederland, een groeiend netwerk van biologische en geïnteresseerde sierteeltbedrijven. Geert is voorzitter van die groepering, die meerdere sectoren samenbrengt. Een WhatsApp-groep zorgt vandaag voor frequent contact tussen de telers.

Van den Berk Boomkwekerij

De tweede stop van de dag was Van den Berk Boomkwekerij in Sint-Oedenrode. Dit is een voorbeeld van een grote kwekerij die investeert in enkele biologische percelen. Dit familiebedrijf – intussen de derde generatie – beslaat 450 hectare en teelt meer dan 1600 soorten en cultivars, vooral middelgrote tot zeer grote bomen. Van den Berk zet in hun reguliere teelt al heel hard in op duurzaamheid. Ze beschikken over certificaten als MPS, ISO 14001 en de CO_2-prestatieladder. Sinds vijf jaar is bovendien een deel van het areaal biologisch gecertificeerd. Die stap kwam er vooral door de vraag vanuit gemeentelijke raamcontracten en strengere regels rond gewasbescherming.

De meerprijs voor biologische bomen bedraagt circa 10%

Aanpak in de praktijk

De omschakeling startte op 30 hectare. Het was voor de kwekerij een hele verandering om de teeltgangen niet langer te behandelen, maar te laten begroeien. Op sommige percelen grazen zelfs koeien om het gras te beheren. "Het beeld van de perfect zwarte boomspiegel moest verdwijnen", klinkt het. Door de lange teeltduur kan men beginnen met regulier uitgangsmateriaal. Dat mag na drie jaar biologische verzorging als bio verkocht worden. De bomen groeien iets trager, maar blijken robuuster. Het bedrijf ziet duidelijk meer nuttige insecten en minder plagen. Vooral meeldauw en processierups blijven aandachtspunten; ze worden bestreden met biologische bacteriepreparaten.

Marktvraag groeit

De marktvraag groeit gestaag, al moet er wel een kanttekening geplaatst worden. Aanvankelijk was de vraag zeer beperkt en werden biologisch geteelde bomen soms tegen gangbare prijzen verkocht. De laatste tijd is dat beeld wel gewijzigd. Steeds meer steden en gemeenten nemen bio expliciet op in hun bestekken. De meerprijs voor biologische bomen bedraagt circa 10%, voornamelijk door extra arbeid en administratie.
Het Nederlandse bio-lastenboek vertoont veel gelijkenissen met het Belgische, al zijn er enkele nuances. De regels rond bemesting en toegelaten middelen verschillen licht en de administratieve opvolging is in België doorgaans zwaarder. Toch vormt kennisuitwisseling tussen beide landen een duidelijke meerwaarde. ■

Overweeg je zelf (deels) om te schakelen naar biologische sierteelt? Neem dan vrijblijvend contact op met de consulenten bio-omschakeling (Jana Roels of Bart Thoelen) of bezoek www.biozoektboer.be voor meer info.

© AVBS

© AVBS

Betaalde feestdagen na tewerkstelling

Omtrent seizoenarbeid zijn er altijd wel enkele aandachtspunten actueel. We willen nog eens de aandacht vestigen op de reglementering inzake feestdagen na de tewerkstelling van seizoenwerknemers.

Chris Botterman, hoofd Sociale Zaken Boerenbond en **Jan Vancayzeele**, consulent AVBS

Betaalde feestdagen

De regel inzake de betaling van de feestdagen na afloop van de tewerkstelling heeft een grote impact voor seizoenpersoneel (zie tabel). De stelregel is dat wanneer een seizoenwerknemer niet komt aan 15 dagen arbeid zonder onderbreking, er geen enkele feestdag moet betaald worden na afloop van de tewerkstelling. Hanteer deze stelregel om oplopende kosten te voorkomen in tewerkstellingsperiodes met veel feestdagen.
Seizoenpersoneel werkt met dagcontracten. De tewerkstelling eindigt elke avond en de dag nadien begint een nieuw contract. Het kan voorkomen dat een feestdag zich situeert na enkele dagen van tewerkstelling. Wij hebben vroeger het advies gegeven in het arbeidsreglement op te nemen dat de onderneming werkt in de zesdagenweek. Wanneer een seizoenwerknemer niet zou werken op een zaterdag, dan zou er een onderbreking zijn van de tewerkstelling. Recente rechtspraak aanvaardt dit niet meer. Er is ook meer controle door de inspectie. Er moet een onderbreking zijn in de normale planning van de betrokken seizoenwerknemer. Men mag niet alleen kijken naar welke dagen arbeidsdagen zijn in de onderneming. Wanneer de werknemer niet komt aan 15 dagen arbeid zonder onderbreking door een vrije dag te voorzien op een dag waarop hij normaal arbeid zou verrichten, is geen enkele feestdag verschuldigd die zich situeert na de tewerkstelling. Men moet deze periode van 15 dagen bekijken voorafgaand aan een feestdag. ■

Wanneer geldt het recht op een feestdag na afloop tewerkstelling?

Duur van de tewerkstelling	Recht op loon voor feestdagen na einde dienstverband
Minder dan 15 dagen	Geen recht
15 dagen tot minder dan 1 maand	Feestdagen die vallen binnen 14 dagen na het einde van de tewerkstelling
1 maand tot minder dan 3 maanden	Feestdagen die vallen binnen 30 dagen na het einde van de tewerkstelling

Jan Vancayzeele
consulent boomkwekerij
jan.vancayzeele@avbs.be

Nationale boomplantdag

De 'Nationale Boomplantdag 2025' vond plaats op zaterdag 8 november. Met dit initiatief wil VLAM het plantseizoen openen en Vlamingen stimuleren om in het najaar bomen en andere groenblijvende planten te planten en zo te zorgen voor een gezonder leefmilieu. Dit jaar focust de campagne op de 3-30-300-regel, een vuistregel voor een gezonde, groene buurt: 3 bomen zichtbaar vanuit je woning, 30% kroonbedekking in je buurt (boomkruinen die schaduw geven) en 300 meter naar het dichtstbijzijnde stukje groen of park.
Vlaams minister van Omgeving en Landbouw Jo Brouns heeft met een boomplantactie op een school in Limburg het symbolische startschot gegeven voor de 'Nationale Boomplantdag 2025'. Vooral het belang van groen kreeg de nodige aandacht. Ook werd het ideale plantmoment in de verf gezet: november is immers het ideale moment om te planten. De bodem is dan nog warm en vochtig voor een goede inworteling.
Traditioneel vindt het gros van de afzet van bomen en groen in het najaar plaats. Maar de laatste jaren verschuift dit ook richting het voorjaar. Over het algemeen is dit te laat, zeker in een periode waarin klimaatopwarming zorgt voor langere en hevigere periodes van droogte in het voorjaar en de zomer. Door de consument te wijzen op het belang van groen en het juiste plantmoment, krijgt de VLAM-actie de brede goedkeuring van de boomkwekerijsector. Voor boomtelers is het najaar ook het meest geschikte moment om te rooien.

© JAN VANCAYZEELE

De aan de Nationale Boomplantdag gekoppelde 'Plant & Win'-actie van VLAM moedigt consumenten aan om in november bomen en struiken te planten. Wie tijdens de actieperiode planten koopt bij de deelnemende handelaars, kan zijn aankoop registreren op de website 'Groen van bij ons'. Elke aankoop én een foto van het pas aangeplante groen geeft kans op een waardebon. We hopen dat deze actie helpt om meer groen in Vlaanderen te creëren en de consument aanzet om in het najaar te planten. ■

MULTIPLAST N.V.
Sterk in potten & bakken
voor professionals en tuincentra

OUDE BRUGSTRAAT 7, 9200 SCHOONAARDE
Tel.: +32 (0)52 43 29 43
info@multiplast.be - www.multiplast.be
Ontdek onze catalogus online of neem contact op voor persoonlijk advies!

VOOR PROFESSIONELE TELERS
- Ruim assortiment kunststof potten, kuipen & trays
- Sterke merken: Soparco, Bachmann, Hawita, Chapelu & Herkuplast
- Anti-worteldoeken en teeltaccessoires

VOOR TUINCENTRA
- Decoratieve potten en bakken in diverse formaten
- Productlijnen PR, NICO, PB, Soparco
- Praktische oplossingen voor presentatie & verkoop

WAAROM KIEZEN VOOR MULTIPLAST?
- Meer dan 30 jaar ervaring
- Degelijke, duurzame producten
- Grote stock & snelle levering

MULTIPLAST

1374794701809

© FOTO'S MIET POPPE

Sierteeltbedrijven in Zuid-Portugal

Half november trok West Growers met 28 personen naar Zuid-Portugal om er de lokale sierteeltsector te leren kennen. In drie dagen reisden we van Faro (Algarve) naar de regio Lissabon. We zagen er een mooie mix van uiteenlopende ondernemingen.

Miet Poppe, secretaris AVBS

De reis bracht de groep naar grote en kleine bedrijven, elk met hun eigenheid en uitdagingen. Er is behoorlijk wat binnenlandse afzet, maar veel vaker zagen we bedrijven van buitenlandse oorsprong die voor de handel zeer nauw samenwerkten met Nederland. Aanvullende arbeid wordt in Portugal geleverd door mensen uit Nepal, Thailand en Brazilië. Water vormt op elk bedrijf een big issue. Zeer lange droge perioden zijn er niet uitzonderlijk en de overheid beperkt het watergebruik. Elke kwekerij heeft daarom een specifieke toegang tot water om te kunnen overleven.

Breed assortiment mediterrane planten bij Monterosa

Monterosa werd 52 jaar geleden opgericht door de Zweed Detlev van Rosen. Vandaag produceren ze op 40 ha meer dan 200 verschillende mediterrane soorten. Er is dus geen specifieke specialisatie, maar wel een uitgebreid assortiment. Belangrijke soorten daarin zijn *Poinsettia*, chrysanten, lavendel en rozemarijn. Nog steeds gaat het grootste deel (60%) van de afzet naar de Portugese markt. Vooral in het voorjaar is er ook behoorlijk wat export naar meer noordelijke Europese landen, zoals Nederland, Polen, Duitsland en Frankrijk.
Op de foto zien we Eucalyptusplanten, die in een betonnen blok geplaatst

worden. Dit is een typische teeltmethode in Portugal. Het beton dient in eerste instantie om de temperatuur in de pot op hete dagen onder controle te houden. Door het gebruik van de betonnen blokken zweven de potten ook enkele cm boven de grond, wat helpt om wortelziekten te voorkomen.

1,5 miljoen citrusplanten bij Citrina

Met een jaarlijkse verkoop van 1,5 miljoen citrusplanten en 85 medewerkers verdeeld over 10 teams, is het 30 ha grote Citrina een indrukwekkende en efficiënte kwekerij. Het bedrijf startte in de jaren zeventig met de teelt van uitgangsmateriaal voor citrustelers, maar de productie evolueerde door de jaren heen naar de citrusplant als sierplant. Alle planten worden geënt op een zaailing, regelmatig gesnoeid en opgebonden. Voor vertrek worden ze gewassen, behandeld met koolzaadolie en gedroogd in een tunnel zodat ze mooi glanzen. De grootste klant van Citrina is Lidl Europe. Alle verkoop verloopt via Nederland, waar ze een gespecialiseerde verkoopafdeling en opslagplaats hebben.
Op de foto zien we de Belgische delegatie tussen de citrusplanten onder een constructie die de volledige buitenteelt kan afdekken met gaas om insectenvrij te telen. Het bedrijf investeerde hierin nadat *Xylella* enorme schade aanrichtte in een afgebakende zone 60 km verderop.

Mediterrane sterke planten bij Viplant

Bayflor, het voormalige bedrijf van het Belgische Floréac, werd opgericht in 1988, maar behoort nu tot de groep Viplant. Aanvankelijk teelde het voor de Portugese markt. Dat doen ze nu nog steeds, maar intussen is er ook export. Op vier verschillende locaties wordt in totaal op 36 ha een honderdtal soorten geteeld. De drie sterproducten zijn *Dipladenia*, *Hibiscus* en *Bougainvillea*. Naast de kwekerij baten ze ook twee tuincentra uit, waarvan we er één bezochten. Deze zijn gericht op tuinliefhebbers in de Algarve, maar veel klanten zijn expats of toeristen.
Op de foto toont general manager Frederico Pinheiro Chagas een van hun topproducten: een *Dipladenia* met twee bogen. Hij vertelde dat de wortelstokken een belangrijk aspect zijn voor de kwaliteit van het product en voor een beter *shelflife* zorgen. Daarmee onderbouwde hij dat telen in een veenvrij substraat voor deze plant niet haalbaar is, omdat de meeste van die substraten meer watergiften vragen en de wortelontwikkeling daardoor beperkter is. Wel zijn ze er op het bedrijf in geslaagd om lavendel te telen op een veenvrij substraat, bestaande uit een mengeling van kokos, schors, perliet en compost.

Protea Iberica

Deze kwekerij teelt sinds 2001 snijbloemen, voornamelijk *Protea Iberica* (een Zuid-Afrikaanse plant) en aanverwanten. Jaarlijks worden van augustus tot eind mei een miljoen stelen geproduceerd, met een piek tussen oktober en december. Van mei tot augustus wordt de productie aangevuld vanuit het Zuidelijk halfrond. Na het sorteren (zie foto rechtsboven) gaat 90% van de productie naar Aalsmeer.
Op zijn hoogtepunt produceerde het bedrijf op 40 ha, maar intussen is dat teruggevallen naar 20 ha. Vooral de beschikbaarheid van water werd aangegeven als de voornaamste reden om in te krimpen. Nochtans ligt het bedrijf in een tuinbouwregio waar een kanaaltje doorloopt dat water vanuit een groot meer tot bij de bedrijven brengt. Maar ook voor dat water moet een vergunning verkregen en betaald worden. ▸

Water is een aandachtspunt op elk bedrijf.

© AVBS

Frupor
Op dag 2 bezochten we het allergrootste bedrijf van de reis, nabij de westkust. Frupor werd in 1984 opgericht door een Noorse eigenaar en is nog steeds een familiaal bedrijf. Naast Chinese kool, wortelen en wijndruiven wordt hier ook nog eens zo'n 40 ha snijgroen geteeld. De ledervarens op de foto hierboven zijn al bijna 30 jaar oud, net als de constructie met zwart doek dat 17 ha afdekt om 70% schaduw te creëren.
Opdat hun personeel met voldoende snelheid én kwaliteit zou oogsten, worden ze gemotiveerd met een bonus voor wie boven het minimum oogst. Naast ledervaren wordt onder meer ook Eucalyptus geteeld voor snijgroen.

Transport per schip is 40% goedkoper dan over de weg

Sjaak van Schie
Op de laatste dag van de reis bezochten we twee Nederlandse bedrijven met een indrukwekkende productiesite in Portugal. Sjaak van Schie heeft zowat 30 ha serres en containervelden waarin indrukwekkende hoeveelheden Hortensia's worden geteeld. Daarmee is dit bedrijf marktleider in de vermeerdering en de veredeling van Hortensia. Een deel van de productie gebeurt ook in Uganda en Nederland. Daarmee hebben ze 40% van de Europese jongplantenmarkt in handen en zowat 2% van de bloeiende markt.
De nieuwste investering is een indrukwekkende loods met zes enorme koelcellen. Daarin worden de planten minstens zeven weken gekoeld, wat later een uniforme bloei oplevert. Zes maanden per jaar staan deze cellen vol met planten; de andere maanden wordt de loods gebruikt om planten voor de zachtfruitsector te overwinteren. De koelcellen worden gekoeld met ammoniak (lagedruksysteem).

Van der Salm
Bij Van der Salm vormen automatisatie en planning de sleutel tot een zeer efficiënte productie van lavendel, met eigen vermeerdering en variëteiten. Op vier verschillende locaties in Portugal worden op 30 ha jaarlijks 10 miljoen lavendelplanten geteeld door ongeveer 100 medewerkers. Dat is mogelijk dankzij een verspeenrobot en sterke mechanisatie voor het verpotten, snoeien, uitzetten en aanleveren. De planning is uitdagend, want terwijl het in het voorjaar steeds warmer wordt in Portugal, moeten de planten tijdig naar Nederland kunnen vertrekken. Ze zetten nu ook volop in op de nieuwe licentievariëteit *Ilex crenata* 'Jenny', waarmee ze alle lege plaatsen van lavendel opvullen. Na het automatisch snoeien, worden ze teruggestuurd naar Nederland om verkocht te worden. Net als bij van Schie gaan de planten per schip naar Nederland. Dat zou 40% goedkoper zijn dan over de weg. Het transport duurt 3,5 dagen en kan nog efficiënter geregeld worden als er ook terugvrachten zijn met bijvoorbeeld potten of substraat. Alle planten worden afgezet via de Nederlandse handel. ■

Vervanging van de feestdagen in 2026

In principe mogen je werknemers niet tewerkgesteld worden op wettelijke feestdagen. Wanneer een feestdag samenvalt met een zondag of met een inactiviteitsdag in je onderneming, moet je deze dag vervangen door een andere rustdag. Zo behouden je werknemers het recht op 10 feestdagen per kalenderjaar.

Naar: **Acer**ta

Actie nodig vóór 15 december 2025!

De vervangingsdagen moeten worden vastgelegd vóór 15 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de feestdagen vallen. Feestdagen die samenvallen met een zondag of met een inactiviteitsdag in je onderneming, moet je vervangen. Een inactiviteitsdag is een dag waarop de voltijdse werknemers in je onderneming normaal niet moeten werken. In de meeste bedrijven is dat zaterdag. Wordt er in je onderneming op zaterdag en zondag niet gewerkt, dan moet je tegen eind 2025 een vervangingsdag vastleggen voor twee feestdagen, namelijk voor zaterdag 15 augustus 2026 en zondag 1 november 2026.

Hoe leg je de vervangingsdagen vast?

Afhankelijk van onderstaande situatie zijn er verschillende mogelijkheden:

- het paritair comité beslist over de vervanging van deze feestdagen, maar dat gebeurt niet in de sectoren bloemisterij, boomkwekerij en onderhoud van parken en tuinen;
- de ondernemingsraad legt de vervangingsdagen vast;
- is er geen ondernemingsraad of neemt die geen beslissing, dan kan je in akkoord met de vakbondsafvaardiging de vervangingsdagen vastleggen;
- gebeurt ook dat niet, of is er geen vakbondsafvaardiging, dan kan je samen met de meerderheid van de werknemers een beslissing nemen;
- is er geen beslissing op deze niveaus, dan wordt de vervangingsdag in individueel akkoord met de werknemer(s) vastgelegd.

Deze procedure moet ook gevolgd worden wanneer de werknemers de vervangingsdag vrij mogen opnemen in de vorm van een bijkomende vrije dag. Let er in dat geval op dat de werknemers deze vervangingsdagen in het lopende kalenderjaar opnemen (met andere woorden ten laatste op 31 december 2026).
Als je geen vervangingsdagen vastlegt, wordt de feestdag vervangen door de eerstvolgende activiteitsdag. Bij een 'weekendfeestdag' is dat doorgaans de maandag daarop.

Administratieve procedure

Vóór 15 december 2025 moet je een gedateerd en ondertekend bericht uithangen met de data van de vervangingsdagen (of met de bepaling dat de werknemers de vervangingsdagen vrij kunnen opnemen als bijkomende vrije dagen):

- een kopie van dit bericht voeg je toe aan het arbeidsreglement;
- een tweede kopie is voor de sociale inspectie, te bezorgen binnen de acht dagen. Dit kan ook elektronisch. Elektronisch neerleggen doe je door aan te melden met je elektronische identiteitskaart (eID) of via Itsme op www.arbeidsreglement.belgie.be, een website van de FOD Waso. ■

© PIXABAY

© PATRICK DIELEMAN

Wat kies je: VLIF of investeringsaftrek?

De investeringsaftrek bestaat al jaren, maar de regering sleutelde geregeld aan het percentage. Vandaag bestaat er ook een investeringsaftrek van 40% voor efficiënt energieverbruik, koolstofemissievrij vervoer en milieuvriendelijke investeringen. Dimitri Delbeke van SBB legt uit waar het precies over gaat.

Patrick Dieleman

Dimitri begeleidt vanuit het SBB-kantoor in Beveren bedrijfsovernames. Hij heeft dankzij zijn opleiding en eerdere ervaring in het kantoor van Oudenaarde ook een achtergrond in fiscaliteit. Dat maakt van hem de geknipte man om ons wat bij te brengen over de investeringsaftrek.

"Momenteel bedraagt de investeringsaftrek 10%, maar kort na het uitbreken van Covid was dat nog 25% en nadien werd hij verlaagd naar 8%. Die aftrek verlaagt je belastbare winst. Als je winst in dat jaar te klein is, mag je het resterende deel van de aftrek de jaren nadien verder aftrekken tot die volledig opgebruikt is. In een vennootschap kan je die overschot maar één jaar overdragen. Maar volgens het wetsontwerp zal ook voor vennootschappen de overdraagbaarheid van de investeringsaftrek onbeperkt in de tijd gaan gelden."

Voorwaarden

Uiteraard gelden er voorwaarden voor dit 'geschenk van de staat'. "Het moet gaan over nieuw materiaal of nieuwe gebouwen die uitsluitend voor beroepsdoeleinden gebruikt worden in België. Er gelden ook enkele uitsluitingen, zoals personenwagens, wagens voor dubbel gebruik of investeringen die op minder dan drie jaar afgeschreven worden."

Sedert begin 2025 geldt dus een basisaftrek van 10%, maar er bestaat ook een aftrek van 20% voor digitale vaste activa, zoals investeringen in een webshop of een CRM-systeem. Nieuw is de 'Thematische aftrek van 40%' voor 'Efficiënt energieverbruik en hernieuwbare energie, koolstofemissievrij vervoer, milieuvriendelijke investeringen en ondersteunende digitale investeringen' in een van de drie voorgaande categorieën.

De details van de investeringen die hiervoor in aanmerking komen, kan je vinden via de zoektermen 'Vlaio' en 'Thematische investeringsaftrek'.

Voor zeer grote bedrijven (die voldoen aan twee van drie criteria, met name: meer dan 50 FTE tewerkstelling, een omzet groter dan 11,25 miljoen euro en een balanstotaal van meer dan 6 miljoen euro) is dit nog 30%, maar ook dit zou wijzigen naar 40%.

De 'Thematische aftrek' van 40% is nieuw

Attest nodig

Dimitri benadrukt dat je om van de thematische investeringsaftrek te kunnen genieten een attest moet indienen bij je belastingaangifte. "Je dient uiterlijk drie maanden na het afsluiten van het boekjaar het attest aan te vragen bij het bevoegde Gewest. Daar moet je een duidelijke beschrijving bijvoegen waarom die investering een verbetering is, bijvoorbeeld op het vlak van energiezuinigheid." Investeringen met een negatieve klimaat- en milieu-impact worden uitgesloten, tenzij de technologie niet beschikbaar of te duur is. Daarom is er een lijst met uitzonderingen. Daar staan bijvoorbeeld vrachtwagens met fossiele brandstof op, omdat de alternatieven zonder koolstofemissie nog niet betaalbaar zijn.

Dimitri Delbeke:

"Siertelers moeten goed afwegen of ze van het VLIF gebruik maken of van de investeringsaftrek."

Keuze: VLIF of niet?

Een ander belangrijk uitsluitingscriterium is de combinatie met een andere vorm van overheidssteun. Voor land- en tuinbouwbedrijven is dat in de eerste plaats het VLIF. Voor tuinaannemers en andere kmo's gaat het onder meer over steun bij de installatie van een zonneboiler of warmtepomp.

"Dat maakt dat siertelers goed moeten afwegen of ze gebruik maken van het VLIF of van de investeringsaftrek. Voor investeringen die enkel in aanmerking komen voor de basisaftrek van 10% zal dit wellicht het VLIF zijn, maar voor investeringen met een hogere aftrek kan dat anders liggen. Het vergt wat rekenwerk om uit te vinden welk systeem het voordeligst is." Dimitri rekent een voorbeeld uit, waarin die keuze al snel enkele tienduizenden euro's verschil kan maken. Hij raadt wie voor VLIF kiest ook aan om goed na te gaan of de vergunningssituatie honderd procent in orde is. In een VLIF-dossier wordt gekeken of alle punten en komma's juist staan.

Ook het belastingsysteem speelt een rol. "Wie forfaitair belast wordt, kan geen gebruik maken van de basisaftrek (zie tabel). Als hij/zij geen VLIF-steun gekregen heeft voor bijvoorbeeld een energiebesparende investering, dan kan hij/zij wel genieten van de thematische aftrek. Hetzelfde geldt voor de technologieaftrek. Forfaitaire siertelers kunnen wel van een basisaftrek genieten voor investeringen waarvan de afschrijving niet vervat zit in het forfait, bijvoorbeeld afschrijvingen van herstellingen van machines en materieel in de boomkwekerij."

Afsluitend vertelt Dimitri nog dat een boekhouder doorgaans wel weet of een investering in aanmerking komt voor de thematische of technologie-aftrek. "En als er twijfel is, kan Vlaio uitsluitsel geven." ■

	Basisaftrek, 10%	Thematische aftrek, 40%	Technologie-aftrek, 20%
Forfaitaire land- of tuinbouwer *Afschrijvingen zijn vervat in de forfait*	Nee	*Ja, tenzij fin. overheidsaanmoediging energiebesparende investering (bv. VLIF)*	
Forfaitaire land- of tuinbouwer *Afschrijvingen zijn niet vervat in de forfait*	Ja	Ja, *tenzij VLIF*	Ja
Land- of tuinbouwer met bewijskrachtige boekhouding	Ja	Ja, *tenzij VLIF*	Ja

Wie meer wil weten, kan de komende weken nog een infoavond 'Zonevreemde functiewijzigingen, nieuwigheden sectorwetgeving en investeringssteun' van SBB bijwonen: 1 december: Mechelen, 2 december: Hooglede en ook Glabbeek, 9 december: Sint-Niklaas en 15 december: Zellik (zie www.sbb.be/nl/events).

Installatie van scherming, verduistering en luchting
Diverse werkzaamheden
Installatie scherming en verduistering zowel vlak als in tentdakvorm alsook renovatie van oude installaties
Twingevels • Rolgevels • Dekrolschermen • Onderhoud en herstellingen van luchting
Gratis prijsofferte
1261989M77278
Sammy Van Bellingen
Lindestraat 21 • 9042 Desteldonk
0032 476 29 99 84 • Fax 0032 9 330 56 62
sammyvanbellingen@telenet.be
www.sammyvanbellingen.be

© AVBS

LEDENVOORDEEL

Steunpunt Korte Keten

Heel wat siertelers doen aan thuisverkoop of hebben een andere vorm van korte keten-activiteiten. Ook in de andere sectoren van land- en tuinbouw is dit geen randverschijnsel meer. Boerenbondleden - en dus ook leden van AVBS - kunnen genieten van een gratis lidmaatschap bij het Steunpunt Korte Keten. Vlaanderen telt steeds meer land- en tuinbouwers die wat extra omzet en een betere marge realiseren door in te zetten op korte keten-verkoop. Anderen genieten vooral van het rechtstreekse contact met de eindverbruiker en de waardevolle feedback die ze daarbij krijgen. Het is bovendien een maatschappelijk sterk gedragen vorm van ondernemen, onder meer dankzij de nabijheid, het persoonlijk contact en het ecologische aspect van minder 'voedings-'kilometers. Aan de andere kant vraagt de korte keten wel een grotere tijdsinvestering en moet je veel taken opnemen die je niet hebt bij verkoop aan de groothandel.

Steunpunt

Het Steunpunt Korte Keten helpt ondernemers die willen starten met korte keten-activiteiten en kan ook instaan voor verdere begeleiding. Maar ook wie al een tijdje bezig is, kan er terecht voor advies op maat. Bovendien organiseert het Steunpunt heel wat activiteiten waarbij je heel wat kan opsteken over thuisverkoop in al zijn aspecten en het managen daarvan. Tijdens fysieke evenementen kom je in contact met collega's die vaak met dezelfde problemen geconfronteerd worden. Dat ze in andere sectoren actief zijn, werkt vaak verrijkend. Er zijn ook een aantal initiatieven voor groepsaankopen en via de zoekfunctie op de website kan je korte keten-bedrijven in jouw buurt vinden.

Om lid te worden dien je het formulier op steunpunt-korteketen.be in te vullen en daarbij je lidnummer van Boerenbond op te geven. ■

Meer info over ledenvoordelen op avbs.be/ledenvoordelen AVBS

Koen De Nijs
Vakgroepvoorzitter snijbloemen

Welzijn op het werk

Misschien hebben sommigen van jullie ook al een controle voor 'Welzijn op het werk' gehad? Ik moet zeggen dat wij ons na afloop alle drie wat slecht voelden en ons afvroegen of we het dan echt zo slecht deden. Ze plozen werkelijk alles uit, bijna tot in het absurde. Zo kregen we te horen dat we voor alle werktuigen een veiligheidsfiche moeten opstellen. Ik vind dat logisch voor een machine, maar blijkbaar moet dat ook voor een schop, een borstel en zelfs een aardappelmesje. We moeten ook een onthaalbrochure maken voor onze buitenlandse seizoenwerknemers, wat mijn vrouw Marian een zucht ontlokte, omdat ze daar deze winter extra werk mee zal hebben. Ik bedacht dat je als baas een bullebak mag zijn, als je maar zorgt dat alle wettelijke verplichtingen correct op papier staan.
Wij hebben een enorm goeie band met onze seizoenarbeiders. Sommigen komen al zestien jaar terug. Recent werden we zelfs door een van onze mensen uitgenodigd voor een huwelijksfeest en we werden daar enorm gastvrij onthaald. Ik denk niet dat iemand dat doet als hij geen goeie band heeft met zijn baas.
Ik heb me altijd verzet tegen certificering. Maar onder druk van FloraHolland en andere handelskanalen zijn we vorig jaar toch gestart met onze certificering voor MPS-GAP. Achteraf bekeken hebben onze voorbereidingen voor de certificering toch al iets positiefs opgeleverd. Daardoor hebben we al heel wat van die minder voor de hand liggende zaken, die hier of daar in een wet staan, in orde gebracht. En precies daar konden de controleurs dan al niet meer over vallen. ■

FlorAmor presenteert vernieuwde identiteit

Naar aanleiding van de Trade Fair Aalsmeer presenteerde FlorAmor zijn vernieuwde identiteit. Onder de vlag 'Blooming into Excellence' willen ze het begin van een volgende groeifase markeren.
Na de oprichting in 2018, toen De Bruyne-Flandresse fuseerde met ID'Flor, werd de groei van FlorAmor verder versterkt door de integratie van drie externe kwekerijen en de fusie met veredelingspartner HortiBreed. Het aantal medewerkers steeg van 22 naar 72, het productaanbod werd aanzienlijk uitgebreid en de omzet groeide met ruim 70%. Wat ooit begon als een kleine fusie van familiale kwekerijen, is vandaag een professioneel gestructureerde onderneming met een veredelings- en licentieafdeling, een sterke productietak en een internationale handelsdivisie.
FlorAmor verdeelt zijn producten in heel Europa, met focus op traditionele vakhandel, tuincentra en kwaliteitsketens. Daarnaast verleent het bedrijf wereldwijd licenties op eigen genetische innovaties, verkocht onder het Hortinno®-merk. Er zijn partners in Brazilië, Canada, Japan en Australië, en nieuwe samenwerkingen in voorbereiding in Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland.
www.FlorAmor.be ■

© FLORAMOR

Bron: FlorAmor

Handmatige elektrische onkruidbestrijding

De Kersten elektrolans biedt een innovatieve, chemievrije oplossing voor effectieve onkruidbestrijding. Een stroomstoot vernietigt het onkruid tot in de wortel, zonder schade aan omliggende planten of de bodemstructuur. Dit is ideaal voor locaties waar het gebruik van herbiciden verboden is. Bovendien is deze elektrolans bijzonder efficiënt tegen hardnekkige en invasieve soorten, zoals Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw, kruiskruid en vele andere moeilijk te bestrijden soorten. Met zijn hoge operationele efficiëntie werkt het toestel in vrijwel alle weersomstandigheden, zelfs vlak voor of na regen. Bovendien zijn de gebruikskosten lager dan bij traditionele methodes. ■

Bron: Pivabo

© PIVABO

Miet Poppe
secretaris AVBS
miet.poppe@avbs.be

Wil jij jongeren inspireren voor een (buitenlandse) stage?

Begin september ging het Tree-o-neers project van start. Dit Erasmusproject, gecoördineerd door ENA in samenwerking met partners uit Finland, Tsjechië en België, wil zowel de sector, als het onderwijs en de studenten ondersteunen door internationale stages in de sierteelt- en boomkwekerijsector beter op de kaart te zetten. Door internationale stages te stimuleren willen we niet alleen een carrière in de sector promoten, maar ook jongeren op weg helpen om vanuit het onderwijs een eerste stap in de juiste richting te zetten.
Een belangrijk onderdeel van het project is het delen van succesverhalen van jongeren die al stage liepen bij een bedrijf en daar een positieve ervaring aan overhielden. Daarom zijn we momenteel op zoek naar inspirerende verhalen over stages in zowel binnen- als buitenland. Heb je zelf een (internationale) stage gelopen of heb je al eens jongeren ontvangen op jouw bedrijf? Dan zijn we mogelijks op zoek naar jouw verhaal om te delen via het Tree-o-neers project! ■

Wil jij graag andere jongeren inspireren om een stage te doen en een carrière te starten in de sector?
Laat het weten via miet.poppe@avbs.be !

© AVBS

“Ook telers hebben belang bij kwekersrecht!”

© METTES FOTOGRAFIE

De Nederlandse Mia Buma is een juriste gespecialiseerd in intellectueel eigendomsrecht en in het bijzonder in kwekersrecht. Als adviseur van het comité *‘Novelty Protection’* binnen de internationale sierteeltorganisatie AIPH zit ze daar met de neus bovenop. We spraken met haar over kwekersrecht en belangrijke topics in dat domein.

Patrick Dieleman

Tot eind 2003 was ik voorzitter van het comité *‘Novelty Protection’* binnen AIPH. Mia was toen mijn secretaris. Het was dus enorm fijn om mekaar terug te zien. In die tijd werkten we onder meer aan een checklist die vermeerderaars van beschermde cultivars kunnen gebruiken bij het afsluiten van licentieovereenkomsten met een veredelaar. De geüpdatete versie daarvan kan je nog steeds raadplegen op aiph.org. We laten Mia aan het woord over de huidige werking.

UPOV

“Al van bij de oprichting van de AIPH in 1948 was kwekersrecht onderdeel van de belangenbehartiging, waar AIPH zich voor inzette. Dat gebeurde altijd vanuit de positie van de telers. AIPH bemoeide zich met de voorbereiding van de UPOV-conventie van 1961 (zie kader) en was later ook betrokken bij de herzieningen van 1978 en 1991.” Mia vertelt dat de positie van AIPH bijzonder is, omdat de telers toch wel vaak op de tweede plaats komen in kwekersrecht. “Het gaat vooral de veredelaars aan. Maar de telers hebben er natuurlijk ook belang bij. Ze hebben toegang nodig tot uitgangsmateriaal van goede kwaliteit en willen niet jarenlang hoeven te wachten op nieuwe rassen, waar zij en de maatschappij behoefte aan hebben. Dat moet ook tegen redelijke prijzen kunnen. Er is een gelijk speelveld nodig, zodat telers op verschillende locaties in de wereld toch tegen gelijke prijzen toegang hebben tot nieuw uitgangsmateriaal. AIPH is zich goed bewust van de balans die daarvoor nodig is. De veredelaars denken uiteraard in eerste instantie vanuit hun eigen perspectief, maar uiteindelijk zijn wij wel hun klanten. Ze hebben ons nodig om een eindproduct te creëren en in de markt te zetten.” Het blijkt dat AIPH hierin de enige internationale speler voor de sierteelt is, en bekeken over alle vormen van plantaardige productie, ook een van de enige spelers met de achtergrond van een teler. Mia bevestigt dat AIPH daarin gerespecteerd wordt. “We zijn blij met die positie binnen UPOV, dat we daar op gelijkwaardige basis kunnen meediscussiëren zoals de veredelaars dat doen. Je moet je die vergaderingen voorstellen: vooraan zitten de officiële gedelegeerden van de landen die de eigenlijke beslissingen nemen, maar op de achterste banken zit het bedrijfsleven. We zijn daar de enige vertegenwoordigers van de sierteelt-telers. Ik was me daar zelf niet zo bewust van, tot Peter Button, *Vice Secretary-General* van UPOV, dat twee jaar terug bij zijn afscheid tegen mij zei. Hij zei dat AIPH een serieuze partij is, die goed georganiseerd is en ook kwalitatief meedenkt. Dat vond ik een enorme opsteker.”

UPOV
UPOV is zowel de naam van de verdragen als van de organisatie die instaat voor de bescherming van kweekproducten. UPOV wil de ontwikkeling van nieuwe plantenrassen stimuleren door kwekers intellectueel eigendom te verlenen in de vorm van kwekersrechten. UPOV is in 1961 opgericht met de inwerkingtreding van het bijbehorende verdrag. Het bureau is gevestigd in Genève.

© HANS KORENMAN

Mia Buma:

“Veredelaars denken uiteraard in eerste instantie vanuit hun eigen perspectief, maar ze hebben de telers nodig om een eindproduct in de markt te zetten.”

AIPH comité *‘Novelty Protection’*

Twintig jaar geleden vergaderde het comité *‘Novelty Protection’* minstens twee keer per jaar tijdens de voorjaarsmeeting en het congres van AIPH. “Dat is een tiental jaar geleden gewijzigd. Sindsdien kunnen vertegenwoordigers van AIPH-leden toetreden. Dat gaat over mensen die begaan zijn met de materie en zich inzetten voor het werk van het comité. Ik stem met hen af wanneer het nodig is om ons standpunt te bepalen in een of andere discussie bij UPOV of CPVO (het Europees bureau voor kwekersrecht). Ook met CPVO hebben we structureel overleg, dankzij een jaarlijks gesprek met de voorzitter en vicevoorzitter. Ook daar worden we gewaardeerd omdat we de positie van kopers van uitgangsmateriaal brengen. Binnen AIPH lijkt het overleg met CPVO op het eerste gezicht alleen relevant voor EU-leden, maar ook andere leden van AIPH zijn geïnteresseerd in hoe binnen de EU wordt nagedacht over vraagstukken met betrekking tot kwekersrecht. Ik heb bijvoorbeeld een goeie band met Canada, dat daar sterk in geïnteresseerd is en geregeld advies vraagt.” AIPH krijgt ook geregeld vragen voor

TOPICS
We bekeken samen nog enkele vragen, die weleens gesteld worden door leden.

Controle op kwekersrecht
Soms vragen telers hoe ver de controle-instanties mogen gaan, die door veredelaars ingeschakeld worden. Dat gaat ver, volgens Mia. “Die veredelaars voorzien in hun licentiecontracten dat de telers toegang moeten verlenen aan de controleurs en dat die de boeken mogen inzien. Dat is geen wetgeving, maar dat is wel contractueel vastgelegd als voorwaarde om het materiaal te mogen vermeerderen.” Als er een vermoeden is van illegaal product, kan op basis van verdenking van een economisch delict een overheidsinstantie toegang eisen tot een bedrijf of teeltlocatie.

Patenten versus kwekersrecht
Mia vertelt dat er eindelijk een modus operandi is gevonden in de verhouding tussen octrooien en kwekersrecht. “In wezen biologische processen, zoals kruising en selectie, zijn niet octrooieerbaar in de EU, omdat ze niet als technische uitvindingen worden beschouwd. Sinds een paar jaar geldt deze uitzondering ook voor de producten (lees: planten) die met deze biologische processen zijn geproduceerd. Gebruikt men echter een ‘technisch’ proces, zoals bijvoorbeeld gerichte mutagenese, dan kan de zodoende ontwikkelde plant wél geoctrooieerd worden. Maar dit laatste is wel nog onderwerp van discussie; een discussie die ons hier te ver zou leiden.”

input vanuit UPOV. “Ze hebben ons bijvoorbeeld gevraagd voor een horizon-interview naar aanleiding van het aantreden van de nieuwe ‘Vice Secretary’. Dat resulteert in enige invloed.”

Discussiepunten

Een heet topic is een uitspraak van het Europees hof met betrekking tot Nadarcott-mandarijnen. Samengevat komt het erop neer dat het hof oordeelde dat de eiser die een van de eerste nieuwe pitloze variëteiten op de markt gebracht had, zijn recht niet meer kon laten gelden op de (vruchten van) bomen die al geplant waren toen nog de voorlopige bescherming van het kwekersrecht gold (de periode tussen de aanvraag en de definitieve toekenning van het recht). “Dat zorgt voor heel wat opschudding omdat een veredelaar zijn kwekersrecht kan laten gelden op de vruchten, wanneer hij eerder geen kans had om dit te doen. Deze uitspraak komt de juiste uitleg van het betrokken UPOV-artikel niet ten goede. De rechters hebben de werking in praktijk van het kwekersrecht niet voldoende doorgrond. Er is binnen UPOV een expertengroep samengesteld die moet nagaan hoe dat UPOV-artikel precies bedoeld was in de Conventie van 1991.” Mia wijst op het belang van ‘*explanatory notes*’ bij de teksten van UPOV. “Die dienen om duidelijk uit te leggen wat er met de verdragsbepalingen precies wordt bedoeld, met het oog op toepassing in de praktijk. Rechters kunnen die bijvoorbeeld gebruiken, maar ook wetgevers die de verdragsbepalingen in het eigen land moeten implementeren en moeten zorgen dat het kwekersrecht gehandhaafd kan worden.” Voor sommige juristen is het moeilijk om zich in te leven in de dagelijkse praktijk van veredeling, vermeerdering, teelt en oogsten, die achter al die teksten schuilgaat. Mia doet haar best om dit te verduidelijken bij mensen die ze ontmoet binnen UPOV. “Ik denk dat het voor jouw lezers vooral nuttig is te weten dat er een discussie is over het eindproduct: wanneer is iets uitgangsmateriaal en wanneer is iets geoogst materiaal? Ik adviseer wel je kwekersrecht zo vroeg mogelijk in de keten uit te oefenen en dus je royalties te innen om problemen voor te zijn. Maar je mag wel royalties innen op geoogst materiaal wanneer dat niet eerder kon, bijvoorbeeld wanneer jouw beschermd materiaal ‘illegaal’ is vermeerderd in een land dat niet is toegetreden tot UPOV en waarvan dat materiaal dan weer wordt ingevoerd in het land waar je wel kwekersrecht hebt.”

Mia vertelt dat er een evaluatie van de EU-verordening rond kwekersrecht wordt voorbereid, maar dat het nog onzeker is wanneer en zelfs of die gestemd wordt. “Er wordt getracht een oplossing te vinden om te kunnen omgaan met de nieuwe veredelingstechnieken. Dit stelt zich minder in de sierteelt, maar vooral in de landbouw, groenten en fruit, waar ze al bezig zijn met de ‘new genomic technics’. Dat belangt vooral grote veredelingsbedrijven aan die overal in de wereld vestigingen hebben.”

Verder werkt men er ook aan om nieuwe opkomende landen te laten toetreden tot UPOV. “India heeft bijvoorbeeld geen goed kwekersrechtsysteem. Als AIPH werden we gevraagd om deel te nemen aan een bijeenkomst hierover. Veredelaars willen hun producten niet verkopen aan India omdat ze er niets voor terugzien. Met het grote aantal monden dat gevoed moet worden, zou een land als India gebaat zijn bij aansluiting. China heeft bijvoorbeeld een enorme omslag gemaakt in de laatste 25 jaar en in die periode een goed werkend kwekersrechtsysteem conform UPOV opgebouwd.

© METTES FOTOGRAFIE

Merk of kwekersrecht?

Mia begrijpt dat een kleine veredelaar voor merkenrecht kiest om de kosten en verdere opvolging te beperken. “Maar ik moet stellen dat AIPH en de Nederlandse organisatie Plantum deze ontwikkeling niet zonder meer adviseren. De innovatie is er niet mee gediend en volgens mij loop je dan als veredelaar ook risico als iemand erachter komt dat je geen kwekersrecht hebt. Je riskeert dan als veredelaar om aan het kortste eind te trekken. Je hebt als houder van een merkenrecht niet echt een goede positie om je recht te handhaven, zeker met sierteeltproducten. Bij landbouwproducten of groenten is dit zelfs uit den boze. Dat speelt uiteraard sterker bij grote producten en op wereldvlak. Het kwekersrecht staat als een huis: je hebt het toegekend gekregen, en met het DUS-onderzoek (het nagaan van onderscheidbaarheid, uniformiteit en stabiliteit van de kandidaat variëteit) is vastgesteld dat het de door jouw veredelde variëteit betreft.”

Mia was blij met de uitnodiging voor een interview over de AIPH Green City-activiteiten in relatie tot kwekersrecht, die ze recent kreeg van UPOV. “Bij de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN zijn er heel wat die te maken hebben met sierteeltproducten en groenvoorziening. Onze sector kan een enorme bijdrage leveren aan het vergroenen en verduurzamen van de samenleving.”

Rudy Velle:

“Voor ons volstaat een merknaam.”

Rudy Velle, Lens Roses

“Vroeger hadden we één variëteit (cv) die beschermd was door kwekersrecht, maar we zijn daarmee gestopt omdat het niet opbracht”, reageert Rudy Velle. “Tegenwoordig beschermen we de naam van onze beste cv’s via merkenrecht. Die bescherming loopt tien jaar en kan nadien vernieuwd worden. Kwekersrecht daarentegen kan je niet vernieuwen. Je kan uiteraard ook de beide aanvragen, zodat het merkenrecht blijft gelden nadat het kwekersrecht is vervallen. Een merk is veel minder duur dan kwekersrecht, omdat voor dat laatste een drie jaar durend onderzoek moet gebeuren om uit te maken of het om een nieuwe variëteit gaat. Bovendien moet je jaarlijks bijbetalen om je kwekersrecht in stand te houden.”

Theoretisch kan een variëteit die alleen via merkenrecht beschermd is, ook door iemand anders vermeerderd worden en onder een andere naam op de markt gebracht worden. “Maar dan moeten ze opboksen tegen een bekende naam. Bovendien mogen ze die beschermde naam niet gebruiken in hun communicatie of ze hebben een probleem.” Lens Roses schakelt geen specialist in om een merk aan te vragen. “Je kan een merk online aanvragen. Dat verloopt vrij gemakkelijk. Bedrijven die dat voor je doen, werken ook niet voor niets. Tenzij je een samenwerking aangaat waarbij zij dan ook de bescherming opvolgen en mogelijke inbreuken opsporen. Als kleine veredelaar is het voor ons moeilijk om dat zelf allemaal te controleren.” De bekendste variëteit met een beschermde merknaam bij Lens Roses is *Rosa* ‘Guirlande d’Amour’. “We kunnen moeilijk heel Europa rondrijden om vast te stellen dat kwekerij X uit Zuid-Duitsland honderd stuks ‘Guirlande d’Amour’ heeft gekweekt.” Maar Rudy is er wel van overtuigd dat ze het snel te weten zouden komen als iemand grotere partijen rozen met hun merk op de markt zou aanbieden. ▸

Thierry Raes:

“Hybriden zijn niet na te maken.”

Thierry Raes, Rudy Raes Bloemzaden
Rudy Raes Bloemzaden is gespecialiseerd in de productie en verkoop van zaden en jongplanten van perk- en balkonplanten. Thierry Raes, die samen met zijn zus Elfie het bedrijf leidt, reageert op onze vragen: “De stekproducten die we vermeerderen, zijn bijna allemaal onderhevig aan kwekersrecht, maar dat is niet onze genetica. We hebben wel enkele soorten, zoals *Myosotis sylvatica* ‘Mr. Blue Sky’ en de reeks *Salvia microphylla* ‘Salvinio’, die effectief van ons zijn en kwekersrechtelijk beschermd zijn. Dit gebeurt in samenspraak met een Duitse collega, die deze soorten ook verkoopt. Producten uit stek zijn makkelijk te vermeerderen en zonder die bescherming zou daar uiteraard veel misbruik van gemaakt worden.”
Dat ligt anders bij de Primula’s, die Raes zelf veredelt: “Onze Primula’s zijn hybriden. Je kan ze onmogelijk namaken als je niet beschikt over de ouderlijnen. Als je een van onze hybriden, bijvoorbeeld *Primula acaulis* ‘Primus Yellow’ met zichzelf zou bestuiven of met een andere Primula, dan krijg je een totaal andere plant, een tweede generatie (F2) dus, met totaal andere eigenschappen. De hybridisatie biedt op zich dus ook al een bescherming.”

Marc Drieghe:

“Het kwekersrecht van een sport berust bij de veredelaar van de originele variëteit.”

Marc Drieghe, Drieghe Azalea bv
Marc Drieghe en zijn zoon Jeroen begonnen meer dan 25 jaar geleden met azaleaveredeling. Blikvangers in hun portfolio zijn Finesse (wit en roze), Oase de Lo en de sporten (bloemkleurmutaties) Linde de Lo en Hanne de Lo. “Die laatste werd gevonden door collega Geert De Waele en genoemd naar diens dochter, maar het kwekersrecht van de sport berust bij ons, bij de veredelaar van de originele variëteit.”
De beoordeling van de kandidaat-rassen gebeurt voor azalea nog steeds in het onderzoekscentrum Bad Zwischenahn (Duitsland). “Onze eerste variëteiten hebben we Europees laten beschermen. Maar omdat de vermeerdering – op een tweetal telers in Duitsland na – volledig in België gebeurt, beperken we ons nu tot België”, vertelt Marc. Voor de controle doen Marc en Jeroen een beroep op Elisabeth De Waele (dochter van Lieven). “Zelf langs gaan bij collega’s, doen we liever niet. Sowieso kan dat wel eens discussies over aantallen geven.”
Met inbreuken kreeg Marc nog niet te maken. Maar misschien speelt mee dat de azaleasector een kleine wereld geworden is.

Watertechnologie op Aquarama

De vakbeurs Aquarama in Leuven vierde eind oktober haar twintigste editie. Ter gelegenheid daarvan kwam Vlaams minister van Omgeving en Landbouw Jo Brouns mee de aftrap geven van de beurs en het parallel lopende symposium 1.
De exposanten van Aquarama zijn behalve drinkwaterproducenten en leveranciers van technieken die daarmee verbonden zijn, ook ontwerpers, installateurs en constructeurs van waterzuiveringsinstallaties en alle technologie en chemicaliën die daarbij komen kijken, ook met het oog op hergebruik. Ronald Piepers van Sulzer Flow Equipment wees op het belang van een correcte dimensionering, zodat de zandfilter continu zou kunnen werken 2.
Jan Willem Meisen van Van Remmen UV Technology vertelde dat ze met hun oxidatietechnologie niet alleen virussen, maar ook resten van gewasbeschermingsmiddelen kunnen verwijderen 3. ■

Patrick Dieleman

2

1

3

© FOTO'S JARNE DEPAEPE

Verkeersbrug wordt groene ader

De Centrumbrug van Izegem was jarenlang een symbool van functionele, maar grijze infrastructuur. Gebouwd in de jaren zeventig en ontworpen voor autoverkeer, overbrugt ze het kanaal Roeselare-Leie en de spoorweg en verbindt ze Emelgem met het stadscentrum. Voor voetgangers en fietsers was de brug vaak een onveilige passage. In tien jaar tijd gebeurden er ongeveer vijftig ongevallen met zwakke weggebruikers. Maar wat ooit een puur functionele verkeersas was, kreeg een nieuwe groene rol in het hart van de stad.

Jarne Depaepe, consulent groenvoorziening

Van brug naar park

De aanleiding voor de ingrijpende herinrichting was zowel praktisch als visionair. Dringende renovatiewerken waren nodig om de structurele integriteit van de brug te garanderen. De stad besloot deze kans aan te grijpen voor een bredere transformatie. Twee van de vier rijvakken werden omgevormd tot een 'brugpark': een groene strook met bankjes, zitarena's en panoramisch uitzicht over het kanaal. Het autoverkeer wordt nu gescheiden van fietsers en voetgangers, waardoor conflicten verleden tijd zijn en de route voor langzaam verkeer comfortabel en veilig is.
Dankzij een grootschalig bereikbaarheidsplan blijven de lokale handelszaken vlot toegankelijk, terwijl doorgaand verkeer uit het centrum wordt geweerd. Scholieren, pendelaars en recreanten kunnen nu van Ingelmunster tot het centrum van Izegem fietsen of wandelen zonder ooit een auto te kruisen.

Groen en biodiversiteit centraal

Wat het Brugpark écht bijzonder maakt, is de omvangrijke vergroening. Meer dan 5500 m² verharding werd verwijderd en opnieuw ingericht met grasvelden, vaste planten, heesters en bomen. Er werden ruim 90 bloembakken geplaatst volgens het principe van intensieve daktuinen, die ook waterretentie bieden. Over een oppervlakte van 1700 m² werden inheemse zaadmengsels ingezaaid, terwijl spontane vegetatie de kans krijgt zich te ontwikkelen. Het gehalte aan 'Plus-groen' is indrukwekkend: 8097 vaste planten, 35900 bloembollen, 1266 stuks bosgoed en heesters en 28 nieuwe bomen werden aangeplant over de gehele site.
De brug fungeert ook als ecoduct. Zo kunnen dieren veilig oversteken en worden groenzones aan weerszijden van het kanaal met elkaar verbonden. Daarnaast verlagen de bomen en planten de hittestress, verbeteren ze de luchtkwaliteit en creëren ze een aangenaam microklimaat in het stadscentrum. Waterbeheer speelt een cruciale rol: regenwater wordt opgevangen in de bloembakken en het overtollige water op het brugdek wordt gebruikt voor irrigatie onderaan de brug. De architectuur van de bakken maakt hergebruik eenvoudig; een duurzaam aspect dat past bij de circulaire visie van de stad.

Sociale ruimte en beleving

Het Brugpark is niet alleen een groene corridor; het is ook een plek om te ontmoeten en te ontspannen. Langs de fietshelling en de brug zelf nodigen zitarena's en meterslange banken uit tot rust en gesprek, met een panoramisch uitzicht over het kanaal. De verbinding met de Korenmarkt en Melkmarkt – eveneens onthard en vergroend – versterkt de integratie van het park in de binnenstad. Zo ontstaat een levendige, multifunctionele ruimte waar recreatie, mobiliteit en natuur elkaar ontmoeten.

Participatie en samenwerking

Het project is een toonbeeld van samenwerking en participatie. Het stadsbestuur betrok inwoners actief via een panel van 600 bewoners, die input konden geven over het ontwerp, de verkeersafwikkeling en de groene inrichting. Handelaars werden individueel geïnformeerd. Na afronding van de werken volgde een feestelijke opening, waarbij alle inwoners werden uitgenodigd. De realisatie van het Brugpark was een gezamenlijke inspanning van de Vlaamse Waterweg, de stad Izegem, de Provincie West-Vlaanderen en diverse subsidieverstrekkers, met een totale investering van ruim 3 miljoen euro.

Voorbeeldproject

Het project toont hoe een renovatie aanleiding kan geven tot het ontwikkelen van een ruimere visie. De visie van maximale ontharding voor groene invulling wordt ondertussen doorgetrokken over heel Izegem. ■

Het autoverkeer wordt nu gescheiden van fietsers en voetgangers, waardoor conflicten verleden tijd zijn.

Regenwater wordt opgevangen in de bloembakken

Naast heesters en bomen werden ook 8097 vaste planten aangeplant.

De brug verbindt groenzones aan weerszijden van het kanaal.

© AVBS

© FOTO'S MATHIAS GYSBRECHTS

Waterdoorlatende verharding

Bij Siergrassen Gernée in Sint-Katelijne-Waver denken ze niet alleen groen in hun assortiment, maar ook in hun infrastructuur. Bij de recente uitbreiding van het bedrijf koos zaakvoerder Gert Gernée voor een innovatieve aanpak van regenwaterbeheer, die tegelijk praktisch en duurzaam is.

Mathias Gysbrechts, consulent groenvoorziening

Op de Dag van de Landbouw bracht ik een bezoek aan Siergrassen Gernée. Onlangs besloot bedrijfsleider Gert om zijn bedrijf uit te breiden met een nieuwe loods en serres. Dat is een logische stap voor een groeiend bedrijf, maar tegelijk is het een uitdaging op vlak van ruimte, logistiek en duurzaamheid. Omdat duurzaamheid bij Siergrassen Gernée een belangrijk uitgangspunt is, wilde Gert niet zomaar kiezen voor een klassieke verharding. Naast de wettelijke verplichting om regenwater op eigen terrein te infiltreren, zag hij dit als een kans om bewust te investeren in een toekomstgerichte waterhuishouding.

Via een mooie samenwerking - Gerts vader werkte vroeger bij Ebema - kreeg Siergrassen Gernée de kans om deel te nemen aan een pilootproject rond waterdoorlatende verharding. Oorspronkelijk was het de bedoeling om het plein slechts gedeeltelijk te verharden, maar dat bleek niet haalbaar. Vrachtwagens hadden meer manoeuvreerruimte nodig. De keuze viel uiteindelijk op het Hydrops Solid Drain-systeem, een praktische manier om water te laten infiltreren via een volledig berijdbaar oppervlak.

Hydrops Solid Drain-systeem

Het Hydrops Solid Drain-systeem is een alternatieve plaatsingsmethode voor Eurodal-platen. Hoewel het oppervlak stevig en volledig berijdbaar blijft, laat het systeem toch regenwater infiltreren in de ondergrond. De werking steunt op kleine infiltratiekolken die tegelijk fungeren als slibvanger en olieafscheider.

Relevant voor de toekomst

Op veel industrieterreinen wordt regenwater nog altijd opgevangen en afgevoerd via rioleringen of speciale opvangsystemen. Nieuwe regels maken echter duidelijk dat het belangrijker wordt om regenwater ter plaatse te laten infiltreren. Zo blijft de natuurlijke watercyclus behouden en raken rioleringen niet overbelast. Vaak kiest men dan voor een wadi als oplossing, maar die vraagt veel ruimte en het water dat er naartoe stroomt is niet altijd helemaal schoon. Het Hydrops Solid Drain-systeem biedt een compact en onderhoudsvriendelijk alternatief dat rechtstreeks in de verharding kan worden verwerkt. Op dit moment wordt het systeem nog niet officieel erkend als waterdoorlatend, maar producent Ebema voert tests en onderzoeken uit om dit in de toekomst te veranderen.

Het terrein werd afgeboord met grasdallen die opgevuld werden met grind.

Hoe werkt het?

De grootformaatplaten worden gelegd op een ondergrond met de juiste laagopbouw, zonder dat vooraf putten of leidingen moeten worden aangebracht. Eén infiltratiebuis in de fundering volstaat om het water naar de juiste zones in de bodem af te voeren. Bij de plaatsing van de fundering wordt uiteraard geen gebruik gemaakt van cementproducten. De aannemer legt de betonplaten meestal op een niet-gecementeerde afstrijklaag. De verdere funderingsopbouw gebeurt met betonpuin zonder fractie 0 (meestal 1/20) om verslijming te voorkomen.

De infiltratiekolken zijn een belangrijk onderdeel van het systeem. Ze zijn compact en functioneel opgebouwd. Een holle koker wordt in de grond geboord en doet dienst als verloren bekisting én als ophangsysteem voor de slibvanger. Zo kan het regenwater gecontroleerd de ondergrond insijpelen. De plaatsing gebeurt grotendeels met een graafmachine of kraan, wat het proces snel en efficiënt maakt.

Het terrein is licht aflopend in een V-vorm, waardoor regenwater zich verzamelt bij de kolken.

Alleen bij hevige regen kan het water tijdelijk enkele centimeters blijven staan, waarna het geleidelijk infiltreert. Het systeem is berekend op een overloopfrequentie van ongeveer eens in de 20 jaar en kan tijdelijk regenwater opvangen dat vervolgens langzaam in de bodem dringt.

De infiltratiekolken vervullen een dubbele functie: ze werken als slibvanger en olieafscheider. Het water stroomt via openingen in het deksel naar de slibvanger, waar het vuil bezinkt. Vervolgens stroomt het gezuiverde water via kleine openingen in de boorbuis de ondergrond in. Wanneer de buffer vol is, komt de ingebouwde overloop in werking. Overtollig water stroomt dan naar het onderliggende Hydrops-volume. Enkel wanneer ook dat volume verzadigd raakt, wordt het water afgevoerd naar een kleinere wadi of - indien plaatselijk toegestaan - naar de riolering. Zo wordt alleen het strikt noodzakelijke water afgevoerd, terwijl het grootste deel lokaal infiltreert.

Het wordt belangrijker om regenwater ter plaatse te laten infiltreren

Het systeem maakt bovendien gebruik van het first flush-principe: de eerste regenbui spoelt het meeste vuil richting de slibvangers zodat latere neerslag zuiverder is en rechtstreeks kan infiltreren. De overloop functioneert hierbij als natuurlijke skimmer, waardoor enkel proper water verder naar het ondergrondse systeem geleid wordt. ■

Dankzij de licht aflopende V-vorm van het terrein verzamelt het regenwater zich bij de kolken.

© AVE

Resultaten bevraging kostprijzen

Groen Groeien Café

Groen Groeien organiseert jaarlijks een sectorale bevraging. Ook dit jaar toonden de leden veel belangstelling voor de resultaten. De uitkomsten werden gepresenteerd tijdens twee Groen Groeien Café-avonden, respectievelijk bij Plantura in Bocholt en bij Renson in Kruisem.

Mathias Gysbrechts, consulent groenvoorziening

Het doel van deze bijeenkomsten was tweeledig: het delen van de resultaten én het creëren van een open dialoog hierover. In groep gingen aannemers met elkaar in gesprek, stelden ze vragen en deelden ze ervaringen. Onderwerpen, zoals kostprijsberekening, plantgarantie, fytogebruik en tewerkstelling kwamen uitgebreid aan bod, maar er werd gestart met het aspect kostprijzen.

Kostprijsberekening: wat kost een 5-tons graafmachine écht?

Een van de opvallende thema's was de kostprijsberekening. Uit de bevraging bleek dat tuinaannemers voor een 5-tons graafmachine gemiddeld 75 euro per uur rekenen, inclusief machinist. Tijdens de sessie getuigde een lid echter dat dit bedrag onvoldoende was om alle kosten te dekken. Aan de hand van een detailberekening (volgens het bijgevoegde tabelmodel) kwam hij uit op een werkelijke kost van 81,20 euro per uur, personeelskost inbegrepen. Dit zette een interessante discussie in gang over transparante prijszetting en het belang van een realistische kostenstructuur.

© JARNE DEPNEPE

Uit de bevraging bleek dat de uurtarieven zonder materiaal varieerden tussen de 38 en 60 euro per uur, met een gemiddelde rond de 45 euro.

Tewerkstelling: wat reken je door aan de klant?

Uit de bevraging bleek dat de uurtarieven zonder materiaal varieerden tussen de 38 en 60 euro per uur, met een gemiddelde rond de 45 euro. Ook de mediaan lag rond de 45 euro. Klein gemotoriseerd materiaal, zoals bladblazers of heggenscharen, wordt meestal niet inbegrepen, maar apart aangerekend tegen ongeveer 8 euro per uur extra. Tijdens de sessie bij Renson werd verder gedebatteerd over de vergoeding van onderaannemers. De meesten gaven aan dat ze ongeveer 35 euro per uur betalen, afhankelijk van de ervaring van de onderaannemer.

Tewerkstelling: wat kost een werknemer aan de werkgever?

Een vraag die tijdens beide avonden terugkeerde, was: "Wat kost een werknemer nu écht aan een werkgever?" Door twee berekeningen te vergelijken - een van Acerta en een van een lid - werd duidelijk dat Acerta de kostprijs van een arbeider becijfert op ongeveer 35 euro per uur, terwijl de berekening van het lid uitkwam op ongeveer 33 euro per uur. Kosten voor ziekte, werkkledij en werkmateriaal zaten niet vervat in deze bedragen. Daarnaast werd verwezen naar cijfers van enkele interim-bureaus, die spreken over een gemiddelde kost van 1600 euro per jaar voor de werkgever voor ziekte per werknemer. De reacties op deze cijfers liepen uiteen: sommigen vonden dit te laag ingeschat, terwijl anderen aangaven dat hun personeelskosten bij minder uitval, inderdaad lager liggen.

Ken je kosten om tot een realistische prijszetting te komen

Fytogebruik: een bewustere aanpak

Ten slotte werd stilgestaan bij de resultaten rond fyto en regelgeving. Hieruit bleek een duidelijke trend naar bewuster gebruik: 47% van de bevraagden probeert zo weinig mogelijk fytoproducten toe te passen en 13% stelt dergelijke producten zelfs nooit zelf voor. Bijna alle bedrijven die deelnamen aan de bevraging beschikken over een geldige fytolicentie, wat overeenkwam met de situatie in de zaal. Een belangrijk pijnpunt was de toegenomen beschikbaarheid van fyto- en huis-, tuin- en keukenproducten via buitenlandse webshops. Veel particulieren kopen via deze kanalen middelen waarvan de samenstelling twijfelachtig is of waarvan het gebruik schadelijker kan zijn dan professionele alternatieven. Dit zorgt voor frustratie bij tuinaannemers, die wél aan strikte regels en opleidingen gebonden zijn. ■

Kostprijsberekening voor Kubota U56-5

VASTE KOSTEN		
aankoopprijs	74866	€
afschrijvingstermijn	10	jaar
afschrijvingskost/jaar	7486,6	€
verzekering/jaar	142,14	€
VARIABELE KOSTEN		
brandstofprijs/liter	0,5935	€
verbruik/uur	4	liter
kp brandstof/uur	2,37	€
kp brandstof/jaar	712,2	€
onderhoud/jaar		
klein (verversen/smeren/slijpen)	0	€
groot (filters/riemen/...)	2,36	€
reinigen	0	€
andere	0	€
totaal onderhoud/jaar	708	€
ONVOORZIENE KOSTEN		
TOTAAL KOST/JAAR	9048,94	€
KOSTPRIJS/DAG	241,31	€
KOSTPRIJS/UUR	30,16	€
Marge	1,2	
VERKOOPPRIJS/UUR	36,2	€

avbs SIERTEELT EN GROEN FEDERATIE informeert

Mathias Gysbrechts
consulent groenvoorziening
mathias.gysbrechts@avbs.be

Voor elk wat wils

Op 23 oktober organiseerden we de jaarlijkse dak- en gevelgroenuitstap van Groenblauw Bouwen. Ditmaal trokken we naar Rijsel, waar we inspirerende voorbeelden van groen op hoog niveau ontdekten. Het was een geslaagde editie die duidelijk naar meer smaakt.
Ook de recente avondvergaderingen rond kostprijsberekening kregen veel aandacht. Zoals je hiernaast kan lezen, gingen de aanwezigen het debat aan op basis van de resultaten van een enquête. Verder kijken we uit naar 27 november, wanneer Groen Groeien bij Fleur tal van partners verwelkomt voor een demo-avond rond mechanisatie. Leveranciers zoals MDS Machines, Caterpillar, Birchmeier, Lasertopo, Advanta en anderen zullen er de nieuwste innovaties in de tuinsector voorstellen.
Daarnaast organiseert Sint-Fiacre op 15 december een fyto-opleiding voor sierteelt- en tuinprofessionals rond bodeminsecten en milieuvriendelijke assortimentskeuze. Opportuniteiten genoeg, dus! ■

© AVBS

© FOTO'S ISABELLE PATEER

Een geslaagde herontwikkeling in de stad

Belgische kandidaat Green Cities Award

De stad Antwerpen vertegenwoordigt België bij de European Green Cities Award 2025 met het Zuidpark, de geslaagde herontwikkeling van de voormalige Gedempte Zuiderdokken. Waar decennialang een uitgestrekte parkeerzone lag, ligt vandaag een levendig stadspark van ruim acht hectare dat geschiedenis, natuur en stedelijk leven harmonieus samenbrengt.

Jarne Depaepe, consulent groenvoorziening

Een park dat verbindt

Het ontwerp herinterpreteert de drie historische dokken – Schippersdok, Kooldok en Steendok – als drie groene zones elk met een eigen sfeer. Open grasvelden, speel- en sportzones en rustige tuinen maken van het Zuidpark een plek voor iedereen. Dankzij een intensief participatieproces kregen buurtbewoners, scholen en culturele organisaties inspraak in het ontwerp. Hierdoor groeide het park uit tot een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte die de sociale samenhang in de Zuidwijk versterkt.

Klimaatbestendig en biodivers

Het Zuidpark is een toonbeeld van stedelijke klimaataanpassing. Meer dan 500 nieuwe bomen, regentuinen en waterbuffers zorgen voor verkoeling, wateropvang en meer biodiversiteit. Regenwater van omliggende straten en daken wordt opgevangen en hergebruikt, waardoor het park actief bijdraagt aan de klimaatstrategie van Antwerpen. Ook in materiaalkeuze en onderhoud staat duurzaamheid centraal met hergebruikte natuursteen en een innovatief aanbestedingsmodel dat lokale expertise stimuleert.

Hoe een groen ontwerp kan bijdragen aan een leefbare, klimaatbestendige en inclusieve stad

Green Cities in overgang

De Green Cities Award maakt deel uit van het Europese Green Cities initiatief, dat zich momenteel in een overgangsjaar bevindt. Vanaf 2026 start een nieuw driejarig programma dat zich richt op zowel professionals (B2B) als burgers (B2C). Met het Zuidpark als Belgische inzending toont Antwerpen alvast hoe een groen ontwerp kan bijdragen aan een leefbare, klimaatbestendige en inclusieve stad van de toekomst. ■

Het grasveld op de locatie van het Kooldok met aan beide zijden speelplekken voor kinderen van 2 tot 14 jaar.

Water, bodem en ecologie

De thema's water, bodem en ecologie zijn vandaag brandend actueel. Klimaatverandering, verdroging en bodemuitputting maken duurzaam tuinieren meer dan ooit noodzakelijk.
We starten de avond met een voorstelling van Ebema, bij wie we te gast zijn. Je maakt er kennis met hun innovatieve Eco Solutions – duurzame producten en concepten voor de buitenruimte.
Vervolgens brengt verbondsvoorzitter Marc Galle, expert in ecologische tuin- en landschapsinrichting, een lezing vol inzichten en praktijkgerichte tips over de wisselwerking tussen water, bodem en ecologie in de tuin. Hij reikt heldere handvatten aan die je meteen kunt toepassen in je dagelijkse werk.
We sluiten af met een netwerkmoment met een hapje en een drankje.

Praktisch

Ebema, Industrieweg 14, Grobbendonk
4 december, vanaf 19.00 u
Inschrijven via groengroeien.be.
Organisatie: Groen Groeien

Infoavond gewasbescherming i.s.m. Viaverda

Milieuvriendelijk plantensortiment: Sandy Adriaenssens, Viaverda.
Bijscholing erkend voor de fytolicentie. Gratis voor leden Sint-Fiacre & AVBS, leerlingen en docenten PTI.

Praktisch

PTI, Condédreef 10, Kortrijk
15 december, 19.30 u (registratie vanaf 19.00 u).
Inschrijven vooraf is niet noodzakelijk.
Organisatie: K.H. St.-Fiacre

© MATHIAS GYSBRECHTS

Jarne Depaepe
consulent groenvoorziening
jarne.depaepe@avbs.be

Nieuw Green Cities project in de steigers

Begin dit jaar dienden we samen met ENA, VLAM en zeven andere landen een vernieuwd Green Cities-project in. Na twee succesvolle projectperiodes sinds 2018 konden we het bestaande concept niet voor een derde keer indienen, waardoor we bewust kozen voor een frisse insteek. Toch bleef de boodschap levendig. De voorbije twee jaar organiseerden we onafgebroken de Green Cities Award, met de finaledag telkens tijdens IPM Essen. Hiernaast kan je lezen dat we dit jaar het Zuidpark in Antwerpen hebben genomineerd als Belgische kandidaat.
Het nieuwe project blijft trouw aan zijn kern: de promotie van boomkwekerijproducten door de kracht van de Groene Stad zichtbaar te maken. Denk aan dak- en gevelgroen, maar ook aan de vele maatschappelijke voordelen die duurzaam groen biedt op vlak van klimaat, biodiversiteit, economie, sociale cohesie en welzijn.
Waar de campagne voorheen volledig B2B was, verruimen we nu onze blik. Een brede overkoepelende B2C-campagne met video's en mediabereik wordt gecombineerd met een nationale B2B-aanpak. In België focussen we op artikels van experten, inspirerende praktijkvoorbeelden, aanwezigheid op vakbeurzen en een groot seminarie in 2027. Daarnaast blijven we ook actief communiceren via sociale media. ■

viaverda

Deze maand

.

Viaverda actueel

.

Dierlijke mest vervangt kunstmest

.

Vroegtijdige detectie van droogtestress

Onderzoek & dienstverlening voor siertelers & groenvoorzieners met steun van de Vlaamse overheid, het Agentschap Innoveren & Ondernemen, de Europese Unie, de provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond en AVBS, sierteelt- en groenfederatie

Innovatiegids en rekentool voor irrigatie

Na vier jaar onderzoek rond optimalisatie van irrigatie in de vollegrondssierteelt, zijn we aan het einde van het VLAIO LA-traject OrnAqua. In dit project werd een referentiekader voor irrigatie in de vollegrondssierteelt ontwikkeld, met als doel siertelers praktische methoden aan te bieden om hun watergift af te stemmen op de behoeften van hun teelt en efficiënt om te gaan met water op hun bedrijf.
Om deze kennis toegankelijk te maken, ontwikkelden de projectpartners de Innovatiegids 'Slimme irrigatiesturing' voor sierteelt vollegrond. Deze gids biedt een overzicht van geschikte bodem- en plantsensoren en modellen die als hulpmiddel gebruikt kunnen worden om irrigatie te sturen. Voor elk van deze tools worden de theoretische achtergrond, werkwijze, praktische toepassing, voor- en nadelen en de kostprijs besproken.

Pas je op je bedrijf nog geen irrigatie toe? Dan kan je gebruikmaken van de rekentool voor irrigatiekosten in sierteelt vollegrond. Met deze tool kan je als sierteler zelf aan de slag om potentiële investerings- en variabele kosten van irrigatie te berekenen en evalueren. Op basis van die inschatting kan je vervolgens bepalen of irrigatie past binnen je bedrijfsvoering. Daarnaast beschrijft de tool een reeks praktijkproeven en scenario's waarvoor een kosten-batenanalyse werd gemaakt om de economische meerwaarde van irrigatie te bepalen.
Je vindt de innovatiegids en de rekentool op www.viaverda.be.

Isolde De Beule & Paulien De Clercq

VLAIO

Erkenning Oblix 500 SC en uitbreiding erkenning Teppeki

Op basis van Viaverda-proeven tegen wortelluizen werd een uitbreiding van de erkenning van Teppeki (9526P/B, 50% *flonicamid*) bekomen voor een eenmalige aangieting tegen wortelluizen aan 14 g/100 l. Deze toepassing geldt enkel voor sierplanten onder bescherming met gesloten watercirculatiesystemen.
Hiernaast werd een nieuw bodemherbicide erkend, met name Oblix 500 SC (8139P/B, 500 g/l *ethofumesaat*), voor toepassing tegen vogelmuur (voor opkomst). Dit middel kan voortaan 1 keer worden ingezet aan 0,8 l/ha in de openluchtteelten van sierbomen en heesters, niet-houtige doorlevende planten en bol- en knolgewassen en rhizomen. De maximale dosering bedraagt 1 kg *ethofumesaat*/ha/36 maanden. ■

Marc Vissers

EU-werkgroep *Minor Uses* bespreekt knelpunten

Op donderdag 30 oktober 2025 was er overleg met de Europese specialisten die bezig zijn met proeven en/of dossiers voor nieuwe producterkenningen in de sierteelt. Een tiental landen uit de verschillende zones van Europa, waaronder België (Viaverda, Corder en FOD Volksgezondheid), namen deel aan deze vergadering. Diverse onderwerpen werden besproken, zoals de opkomst van een nieuwe tripssoort *Scirtothrips dorsalis*, studies rond de herregistratie van enkele belangrijke bodemontsmettingsmiddelen, de problematiek rond gewasbeschermingsmiddelen die PFAS bevatten (in Denemarken reeds verbod van diverse fluorhoudende producten) en het verdwijnen van verschillende gewasbeschermingsmiddelen zoals Movento, Paraat, Exalt,... maar ook *pyrethroïden* zoals Decis in sommige landen. Daartegenover waren er ook toelichtingen over nieuwe succesvolle bestrijdingstechnieken zoals feromoonverwarring tegen Turkse mot, toediening van biofungiciden door bijen (*API-vectoring*), productbesparende herbiciderobots (Kilter AX-1, 95% besparing pelargonzuur) en mogelijke nieuwe actieve stoffen die in de komende 10 jaar verwacht kunnen worden ('*pending*' producten op de EU Pesticides Database). ■

Marc Vissers, Joachim Audenaert

© FEDABV

© VIAVERDA

Bedrijfsbezoek nieuwe technologieën glassierteelt

Op donderdag 6 november 2025 gingen we met een aantal telers op bedrijfsbezoek naar Nederland om kennis op te doen rond nieuwe technologieën voor toepassing in de glassierteelt.
We werden ontvangen bij Royal Brinkman in 's Gravenzande waar we een rondleiding kregen in de indrukwekkende logistieke afdeling en magazijnen. Daarna kregen we een voorstelling van de kwaliteitscontrole en het lopende onderzoek op vlak van biologische bestrijders, die door Royal Brinkman worden verdeeld, en hoe ze door middel van onderzoek en samenwerkingen de telers zo goed mogelijk adviseren in de efficiënte toepassing ervan.
Vervolgens kregen we interessante voordrachten over innovatieve technologieën die steeds meer ingang vinden in de praktijk, zoals DryGair, dat gebruikt wordt om kassen actief te ontvochtigen, wat onder meer belangrijk is bij de overgang van hogedruknatriumlampen naar ledlampen (geen warmte-afgifte > hogere RV 's nachts). We kregen ook uitleg over Robcam voor het automatisch tellen van vangplaten en hoe het verzamelen en analyseren van data bijdraagt tot een efficiëntere teelt. Verder werden diverse systemen voorgesteld om data te verzamelen (Pats, Scandr., MyScout), alsook het platform Auxin om de data op een overzichtelijke manier te kunnen analyseren.
Na de middag werden we ontvangen bij gerberateler Florein in Naaldwijk. Hier werd de theorie in de praktijk gebracht en konden we het DryGair systeem in actie zien. Ook werd een systeem voorgesteld om de productie optimaal op te volgen (Opus Watch). Het was een boeiende en interessante dag die een goed idee gaf over hoe de sierteelt onder glas er over enkele jaren zal uitzien. ■

Joachim Audenaert, Marc Vissers

© AVBS

© VIAVERDA

Dierlijke mest vervangt kunstmeststoffen bij perkplanten

Viaverda onderzoekt binnen het VLAIO LA-traject Hermest of herwonnen meststoffen zoals ammoniumnitraat uit luchtwassers en biologisch effluent praktisch toepasbaar zijn in het teeltrecept van perkplanten en sierheesters, teelten waarin tot nu toe uitsluitend met kunstmeststoffen wordt gewerkt.

Emma Lanoo

Herwonnen meststoffen – mestverwerkingsproducten die qua samenstelling en werking vergelijkbaar zijn met minerale meststoffen – winnen aan belang als duurzaam alternatief voor kunstmest. Deze ontwikkeling sluit aan bij de Europese ambities rond circulaire landbouw en werd recent versterkt door de goedkeuring van 'Renure-producten' door het Europese Nitraatcomité. Ook binnen niet-grondgebonden teelten liggen kansen voor kunstmestvervangers.

Proef met *Primula*

Vier types herwonnen meststoffen werden toegepast in een eb- en vloedsysteem: ammoniumsulfaat (AS), biologisch spui (BS), dunne fractie (DF) en biologisch effluent (BE). De maximale inzet per type herwonnen meststof werd bepaald op basis van zout- en ammoniumgehalte, aangezien te hoge concentraties nadelig zijn voor de plantengroei. Overige nutrienten werden aangevuld met wateroplosbare kunstmeststoffen. Afhankelijk van de samenstelling van de herwonnen meststof kunnen verschillende nutriënten deels vervangen worden, wat het gebruik van kunstmest verlaagt. Zo dekt de dunne fractie bijvoorbeeld de volledige ammoniumbehoefte en een deel van de behoefte aan fosfor, kalium en zwavel. Eén object (DF300) kreeg driemaal de berekende dosis DF om de grenzen van toepasbaarheid te verkennen. Hierdoor werd het aandeel ammoniumstikstof ten opzichte van nitraatstikstof verhoogd.

Figuur 1 Gemiddeld versgewicht (g) van *Primula* per behandeling met herwonnen meststoffen in het voedingswater.

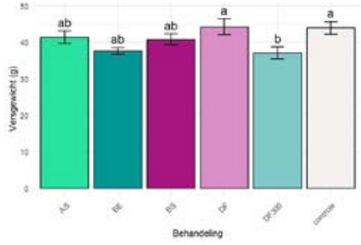

Ammoniumsulfaat (AS), biologisch effluent (BE), biologisch spui (BS), dunne fractie (DF) en driedubbele dosis dunne fractie (DF300) en een controle object. Behandelingen die dezelfde letter delen verschillen niet significant van elkaar ($p \leq 0{,}05$).

Tijdens de teelt (foto hiernaast) werden pH, EC, nutriënten in substraat en voedingswater, plantkwaliteit en bloei opgevolgd. AS verlaagde de pH in de voedingsoplossing sterk door zijn zure karakter. DF en BE veroorzaakten daarentegen een pH-stijging door bicarbonaatopbouw. Ondanks schommelingen in EC en pH bleef de plantgroei grotendeels stabiel, dankzij de bufferende werking van het substraat en de korte teeltduur van 4 maand, waardoor zoutaccumulatie beperkt bleef. Enkel bij de BE-behandeling overschreden chloor- en natriumgehaltes de aanbevolen maxima in het substraat. Bij object DF300 zagen we ook een verhoging van zouten in het substraat, maar dit bleef binnen de limieten. De beginnende zoutaccumulatie en verminderde nitraatstikstofgift weerspiegelde zich voor DF300 in een lager versgewicht (Figuur 1) en een beduidend mindere wortelontwikkeling bij BE en DF300. In bloei en bladgroen zagen we geen significante verschillen tussen de behandelingen.

Proef met *Pelargonium*

In een tweede proef werden BE, MC (mineralenconcentraat) en AN (ammoniumnitraat) getest bij *Pelargonium*. AN en MC zijn zuivere, sterk geconcentreerde meststoffen. Door variatie in de nitraat/ammoniumverhouding (van het gangbare 10:1 naar 4:1) kon het aandeel AN in het teeltrecept verhoogd worden tot 24%. Ook een combinatie van BE en AN werd onderzocht, gezien hun complementaire samenstelling aan nutriënten: AN levert ammonium en nitraat, BE bevat veel kali en sulfaten. De maximale inzet werd bepaald op basis van het limiterende element (meestal ammonium, bij MC was dit chloor). Twee substraten werden gebruikt: standaard veensubstraat en een veenarm alternatief (50% veenvervangers met kokosgruis, houtsnippers en compost). Zo werd nagegaan of het veenarme substraat vergelijkbaar reageert op herwonnen meststoffen als het gangbare veensubstraat, met het oog op toekomstige afbouw van veengebruik. Doordat de planten op veenarm substraat later werden ingepot zijn de substraten onderling niet vergelijkbaar.

pH-sturing bleek uitdagend, vooral bij AN, waar de pH snel daalde. De wortelontwikkeling was bij gebruik van biologisch effluent minder uitgesproken dan bij de andere objecten (Figuur 2 - links). Ondanks deze schommelingen in pH en lagere wortelscore bij BE waren er geen significante verschillen in lengtegroei en versgewicht (Figuur 2 - rechts). De planten op veenarm substraat haalden de groei van de planten op veensubstraat gedurende de proef in, ondanks de latere inpottijd, en reageerden gelijkaardig op het gebruik van herwonnen meststoffen.

Bij de BE-behandeling werd een te hoog natriumgehalte vastgesteld in substraat en blad. De analyses van de minerale bladsamenstelling toonden ook sporenelementtekorten. Er was een licht ijzergebrek bij AN 10:1 en MC op veensubstraat, en zink kwam tekort bij BE, MC en BE+AN op veenarm substraat. Mangaan was overvloedig aanwezig bij AN op het veenarm substraat, maar kwam tekort bij het veensubstraat en bij BE en MC op veen.

Ondanks deze afwijkingen werd er geen zoutschade of groeiachterstand opgemerkt bij de behandelingen, wat aantoont dat *Pelargonium* de herwonnen meststoffen goed kan verdragen, zowel op veen als op veenarm substraat.

Een vereenvoudigde berekening toonde een besparing op kunstmestkosten van 4,2% tot 15,8% ten opzichte van de controle, afhankelijk van het type herwonnen meststof. Kosten voor pH-correctie werden echter niet meegerekend. De grootste besparing werd bekomen bij de gecombineerde behandeling van BE en AN, gevolgd door AN (verhouding 4:1) en BE.

Vooruitblik

In het voorjaar start een nieuwe proef bij sierheesters op het containerveld, waarbij herwonnen meststoffen via bovenberegening worden toegediend. Er zal dus rechtstreeks contact zijn van de herwonnen meststoffen met het blad, wat interessante resultaten kan opleveren naar afzet van partikels op de bladeren. Eventuele naberegening kan dus nodig zijn.

Algemene conclusie

Herwonnen meststoffen kunnen kunstmest deels vervangen bij perkplanten in een eb- en vloedsysteem, op voorwaarde dat ze correct gedoseerd worden volgens hun zout- en ammoniumgehalte. Dankzij de korte teeltduur blijft zoutopbouw in het substraat beperkt en kan een kwalitatief product geteeld worden. Wel vraagt het gebruik een nauwkeurige opvolging van het voedingswater en een aangepaste bemestingsstrategie. De maximale besparing op kunstmeststoffen blijft echter vrij beperkt. ■

Figuur 2 Ondergrondse (links) en bovengrondse biomassa (rechts) van *Pelargonium*

© VAVEG

© VIAVERDA

Vroegtijdige detectie van droogtestress

Innovatieve monitoringstechnieken

Gevelgroen bevordert klimaatadaptatie en leefbaarheid in steden en biedt verder nog tal van voordelen voor mens en milieu. Het Cornet-project Evergreen wil veerkrachtige en gezonde verticale groensystemen ontwikkelen via innovatieve monitoringtechnieken.

Eva Reybroeck

Droogtestress is daarbij een grote uitdaging, vooral bij *Living Wall Systems* (LWS), die volledig van irrigatie afhangen. Huidige monitoringsmethodes zijn visueel en vaak te laat. Viaverda en de Universiteit Antwerpen onderzoeken daarom verschillende beeldvormingstechnieken en sensoren om plantstress vroegtijdig te detecteren en tijdig in te grijpen vóór onomkeerbare schade ontstaat.

Proefopzet

Om droogtestress vroegtijdig op te sporen, voerde Viaverda een onderzoek uit naar beeldgebaseerde detectietechnieken. Vier commerciële LWS-systemen werden getest: Muurtuin, PlantDesign, Greentexx en Sempergreen. Elk systeem heeft een ander substraat, van textiel en steenwol tot veenmos of lavagranulaat, wat sterk bepalend is voor de waterbuffering. De panelen werden beplant met drie vaak toegepaste soorten: *Heucherella* 'Art Deco', *Ajuga reptans* en *Salvia microphylla*. Na een inwortelperiode kregen de panelen drie irrigatiebehandelingen: voldoende water (controle), onmiddellijke droogte en geleidelijke droogte. Met verschillende thermische en multispectrale camera's, aangevuld met vocht- en bladpigmentsensoren, werd het effect van watertekort gemonitord.

Gebruikte camera's en sensoren

Voor de thermische metingen werd de FLIR T640-camera gebruikt (foto boven, rechts). Dit is een thermische camera met hoge resolutie die binnen het temperatuurbereik van -40 tot 2000°C meet met een nauwkeurigheid van ± 2°C. Voor de multispectrale metingen werden twee MAPIR Survey3-camera's gebruikt (foto boven, links). Eén camera had een rood, groen en NIR-filter (RGN). Het is nuttig om deze gebieden te monitoren om plantstress te detecteren, aangezien deze gebieden gevoelig zijn voor veranderingen in het chlorofyl- en watergehalte in bladeren. Deze camera wordt gebruikt om vegetatieindexen te berekenen, zoals de *Normalized Difference Vegetation Index* (NDVI), een veelgebruikte index die een indicator is voor plantstress. De andere camera was uitgerust met een 'red egde' filter (RE) met een filtertransmissie in het 725 nm-gebied. Het RE-gebied is zeer gevoelig voor veranderingen in het chlorofylgehalte en de eerste tekenen van plantstress zijn in dit gebied te zien.
Daarnaast werden Teros 12-vochtsensoren van METER Group geïnstalleerd, om het volumetrisch watergehalte (VWC) in het substraat gedurende de hele duur van het experiment *realtime* op te volgen (Figuur 1). Tot slot werd de MPM-100 multi-pigmentmeter gebruikt om het chlorofyl-, anthocyaan- en flavonolgehalte in de bladeren op te volgen. Op basis van de chlorofyl- en flavonolgehaltes wordt een stikstof-flavonolindex (NFI) berekend. Als een plant (droogte)stress ervaart, zal de NFI-index dalen.

Figuur 1: Reporter-systeem (a) met gekoppelde Teros 12-vochtsensoren (b) en een MPM-100 multi-pigmentmeter (c)

Figuur 2 Thermische metingen voor de LWS-panelen van PlantDesign. Als de temperatuur hoger ligt dan de dagelijks bepaalde grenswaarde (*daily treshold*) dan vertonen de planten stress (D1 = onmiddellijke droogte en D2 = geleidelijke droogte).

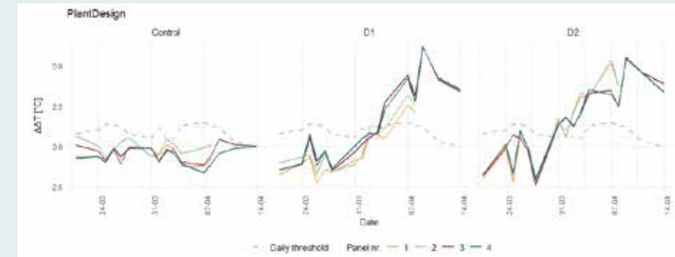

Figuur 3 Opvolging van het VWC-gehalte in de verschillende LWS-systemen (G= Greentexx, M= Muurtuin, P= PlantDesign en S= Sempergreen).

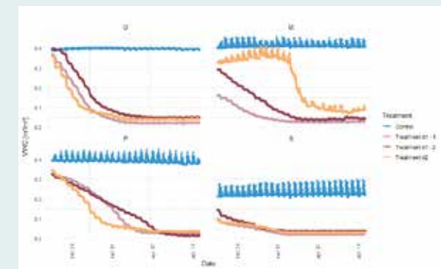

Sensoren en beeldtechnieken zien wat het oog mist

De thermische beelden lieten zien dat de bladtemperatuur steeg bij droogtestress (Figuur 2). Dit is een verwacht patroon, omdat planten onder droge omstandigheden hun huidmondjes sluiten om waterverlies te beperken. Hierdoor neemt de verdamping via de bladeren af en stijgt de bladtemperatuur. Opvallend was echter dat dit temperatuurverschil al meerdere dagen eerder met de thermische camera kon worden waargenomen, nog voordat de droogtesymptomen met het blote oog zichtbaar waren. Bijvoorbeeld bij het PlantDesign-systeem kon de droogtestress op 31 maart worden vastgesteld met de thermische metingen, vier dagen eerder dan met visuele controle. Uit de metingen met de multi-pigmentmeter bleek dat de planten onder droogtestress al bij de eerste metingen op 25 maart een lagere NFI-index vertoonden dan de controleplanten. De eerste visuele tekenen van droogtestress werden daarentegen pas op 4 april waargenomen, 10 dagen later.
Ook met deze sensortechniek konden we dus een vroegtijdige stressdetectie realiseren.
Tot slot bleek de toepassing van vochtsensoren ook heel waardevol te zijn bij de monitoring van droogtestress. Bij de controlegroep bleven de VWC-waarden min of meer constant gedurende de proef (Figuur 3), terwijl we bij de verschillende irrigatiebehandelingen een onmiddellijke daling in het VWC-niveau waarnamen. Enkel bij het LWS-systeem van Muurtuin trad deze daling pas later op. Wanneer het vochtgehalte van het substraat bekend is of continu wordt opgevolgd, kan een plotselinge daling een waarschuwing zijn dat er mogelijks een probleem is met de irrigatie. Het grote voordeel van deze monitoringtechniek is dat de sensoren *realtime* meten en de gegevens via een cloud-platform op afstand beschikbaar zijn. Zo kan snel worden nagegaan of er zich een storing voordoet. Verder onderzoek is wel nodig om te bepalen wat de optimale plaatsing van de sensoren binnen een LWS-systeem is.

Naar slimmer en duurzamer gevelgroen

Het onderzoek toont aan dat beeld- en sensortechnieken droogtestress veel eerder kunnen detecteren dan traditionele visuele inspecties. Dat is cruciaal om groene gevels gezond en veerkrachtig te houden. Vroegtijdige detectie van droogtestress via innovatieve monitoring biedt een duidelijke stap vooruit in het beheer van *Living Wall Systems* en helpt de sector om onderhoud te verfijnen en plantuitval te voorkomen.
In een volgende fase zal het Evergreen-project deze technologieën verder testen en opschalen in de praktijk. Daarbij wordt ook onderzocht hoe dezelfde monitoringstechnieken kunnen worden ingezet om biotische stress, zoals meeldauw en taxuskever, vroegtijdig te detecteren in *Living Wall Systems*. ■

VBG

© AVBS

Enquête verzamelaanvraag en aanvraag eco-regelingen

Ter voorbereiding van het bezoek aan het demoplatform boomkwekerij op 19 september organiseerde het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een online bevraging bij boomtelers. Een 55-tal boomtelers heeft deze enquête ingevuld.

Pascal Braekman, Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Wie vult in?

Een kleine helft van de respondenten (46%) geeft aan zelf de verzamelaanvraag voor te bereiden, in te vullen en in te dienen via het E-loket landbouw. Een kwart (26%) bereidt de verzamelaanvraag wel zelf voor, maar laat ze invullen en indienen door derden. 25% laat het voorbereiden, invullen en indienen van de verzamelaanvraag volledig over aan derden. 4% dient zelf in, maar laat de voorbereiding en het invullen over aan derden. Indien een beroep gedaan wordt op een derde, dan is dat in 59% van de gevallen een adviesbureau, gevolgd door familie (13%), het Agentschap Landbouw en Zeevisserij (11%), collega-telers (8%), (commerciële) teeltadviseurs (6%) en andere (2%, consulent vakorganisatie). Wie de verzamelaanvraag niet zelf voorbereidt, invult en indient, geeft hiervoor meerdere redenen aan. De vrees om fouten te maken, bijvoorbeeld wegens complexiteit, wordt door maar liefst 49% opgegeven, gevolgd door de administratieve last die hiermee gepaard gaat (20%), de vrees om geen maximaal gebruik te maken van de aangeboden financiële ondersteuningsmaatregelen (18%) en een gebrek aan interesse gezien de beperkte omvang van de mogelijke financiële ondersteuningsmaatregelen die via de verzamelaanvraag beschikbaar gesteld worden (13%).

Knelpunten

Het voornaamste knelpunt is het intekenen van percelen (40%), gevolgd door de identificatie van de percelen die jaarlijks wijzigt (29%), de keuze van de juiste teeltcode (22%) en andere redenen (9%). Bij deze laatste werden als voorbeelden aangegeven: nieuwe regelgeving (bv. i.v.m. eco-regelgevingen), hoge complexiteit voor telers (in bijberoep) met beperkte bedrijfsoppervlakte en het feit dat elk jaar percelen opnieuw moeten opgesplitst en samengevoegd worden omdat er op delen van percelen groenbemesters ingezaaid worden en op andere delen sierteeltgewassen geteeld worden.

Goed 55% van de respondenten gaf aan de registratie van plantenpaspoortplichtige soorten via het E-loket landbouw als een noodzakelijke verplichting te beschouwen. 24% van de deelnemers beoordeelde de mogelijkheid dat deze registraties voor het FAVV via het E-loket landbouw kunnen gebeuren, als positief aangezien dit herhaalde administratieve registraties vermijdt. Goed 21% van de deelnemers gaf echter een negatieve beoordeling voor deze registratieverplichting. In de meeste gevallen werden onduidelijke procedures of richtlijnen bij de registratie als reden hiervoor opgegeven. Ook werd aangehaald dat dit bij een groot assortiment een hoop administratief werk met zich meebrengt.

Suggesties

De vraag naar suggesties leverde het volgende op:

- complexiteit:
  - constante veranderingen en jaarlijkse aanpassingen die zelden of nooit naar administratieve vereenvoudiging leiden;
  - kan de perceelnummering niet (meer) constant gehouden worden?;
  - het uiterste indieningstijdstip valt vóór het einde van de plantperiode, waardoor het niet mogelijk is om heel exact door te geven wat beplant is en wat niet;
  - veel bedrijven telen een breed assortiment. De keuze van telkens de juiste teeltcode is soms moeilijk, bv. als op 1 perceel meerdere teeltcodes geteeld worden;
  - de meeste boomkwekerijen beschikken over een (sterk) versnipperd bedrijfsareaal. Het jaarlijks intekenen, samenvoegen, splitsen, … van de vele percelen neemt heel veel tijd in beslag die niet vergoed kan worden, indien uitgevoerd door de bedrijfsleider. Het inschakelen van een adviesbureau als alternatief komt heel duur uit;
- er wordt te weinig (geen) rekening gehouden met de teeltmethodes gehanteerd in de boomkwekerij. De registratie is er niet op ingesteld dat bv. een teelt meerdere jaren op éénzelfde perceel staat, maar dat er vanaf teeltjaar 3 (of zelfs 2) al stroken gerooid worden. Op deze vrijgekomen plaatsen wordt een groenbedekker ingezaaid. Ook tussen de (laan) bomen worden groenbemesters ingezaaid, maar dit kan allemaal niet geregistreerd worden.

Eco-regelingen

Hierop kan vrijwillig ingetekend worden via de verzamelaanvraag. Een minderheid van de telers (39%) gaf in de bevraging aan dat zij al een eco-regeling aangevraagd hebben. Ze kozen hierbij overwegend voor de eco-regeling die de 'inzaai van éénjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en klimaatbestendige teelten (*Tagetes*)' stimuleert. 38% van de aangevraagde eco-regelingen had hierop betrekking. Daarna komen de eco-regelingen 'bufferstroken' (27%), mechanische onkruidbestrijding (24%) en andere (11%, o.a. inzaai bladrammenas, toedienen compost, stalmest, houtsnippers, faunamengsel en bloemenstrook).

Knelpunten

Hierop kwamen 25 reacties: 9 telers ervaren geen knelpunten, 7 telers vrezen een verhoogde controledruk bij de aanvraag van een eco-regeling en 6 reacties hadden betrekking op de moeilijk werkbare vereisten die aan de eco-regelingen gekoppeld worden. Er werd ook gereageerd dat het jammer is dat er slechts een beperkte keuze van groenbemesters is binnen de eco-regeling 'inzaai van éénjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en klimaatbestendige teelten' en vooral dat mengsels niet in aanmerking komen. Ook volgende opmerkingen werden geformuleerd als moeilijk werkbare vereisten:

- bufferstroken: onderhoud, verder binnen sluipen van doorlevende onkruiden in het perceel, probleem van bereikbaarheid van bufferstroken indien niet grenzend aan een oprit, extra gewasschade veroorzaken of niet onderhouden …;
- faunamengsel: ervoor zorgen dat tijdens het inzaaien het mengsel de juiste verhouding blijft hebben. Het zaad ontmengt tijdens het rijden. Tijdens het groeiseizoen zijn er ook ieder jaar weer soorten die de bovenhand nemen en op ijlere of kale plekken komt het onkruid erdoor;
- faunamengsel: moet blijven staan tot 15 maart van het jaar daarop. Dit is een teelt waarbij veel onkruid kan woekeren en dat zaad vormt indien de opkomst niet optimaal is. Vooral melganzenvoet kon in het afgelopen jaar massaal aanwezig zijn;
- algemeen: het verplicht inzaaien voor een bepaalde datum is door de weersomstandigheden niet altijd mogelijk.

Op de vraag waarom er (nog) niet ingetekend werd op een eco-regeling kwamen verschillende antwoorden. Het aanvragen van een eco-regeling leidt tot te veel extra administratie (38%), zijn moeilijk of niet in te passen in de bedrijfsactiviteiten (23%) en zijn financieel niet interessant (genoeg) (17%). Opnieuw is er schrik voor verhoogde kans op bedrijfscontroles bij deelname aan een eco-regeling. Ook 'andere reden' werd geregeld aangevinkt (15%) en had voornamelijk betrekking op een gebrekkige kennis over welke eco-regelingen er juist allemaal aangeboden worden of hoe die juist gecombineerd zouden kunnen worden met de bestaande bedrijfsactiviteiten.■

© AVBS

Agenda

Infomarkt Landbouwverbreding

Steeds vaker kiezen land- en tuinbouwers voor inkomens- en activiteitenverbreding op hun bedrijf. Overweeg je bijkomende economische activiteiten op je bedrijf? Twijfel je nog over welke deelactiviteiten het best bij jouw bedrijf passen? Of wil je weten hoe je jouw product tot bij de klant kan krijgen? Dan kan je terecht op de infostandenmarkt.

2 december, C.C. De Mastbloem, Waregemsesteenweg 22, 9770 Kruisem

Deelnemen is gratis, maar inschrijven is noodzakelijk vóór 21 november (via de link in de sierteeltkalender op avbs.be).

Een organisatie van de provincie Oost-Vlaanderen samen met Boerenbond, Groene Kring en ABS.

Vorming code 95: Brandveiligheid

Vorming vakbekwaamheid voor vrachtwagenchauffeurs.
Zaterdag 20 december of zaterdag 17 januari,
Industrieweg 53, 8800 Roeselare
Organisatie: West-Growers,
maximum 20 personen per sessie. ■

Cursus tuinaanleg

12 januari: Gebruik en combinatie van tuinplanten: droogteresistente plantencombinaties en plantenkeuze, door landschapsarchitect Steven Debruycker , PTI Kortrijk.
19 januari: Gazonologie en buxusproblematiek, door Dirk Ballekens.
26 januari: Modern gebruik van bloembollen en -knollen in tuin en landschap, door Prof. Dr. Martin Hermy.
Organisatie: K.H. Sint Fiacre
De lezingen van de cursus starten telkens **om 19.30**.
Locatie: PTI Kortrijk ■

© MATHIAS GYSBRECHTS

Save the date

- **Agribex**
  Brussel Expo (B), 3-7 december
- **Ledencongres AVBS**
  Rode Bol, Gent (B), 11 december

2026

- **Grüne Woche**
  Berlijn (D), 16-25 januari
- **DIY, Pro & Garden**
  Kortrijk Xpo, 26-27 januari
- **IPM Essen**
  Essen (D), 27-30 januari
- **Warsaw Garden Expo**
  Warschau, 10-12 februari
- **My Plant & Garden**
  Milaan, 18-20 februari

Wintercursus boomkwekerij: gezond telen

Deze minicursus geeft de boomkweker en zijn medewerkers inzicht in ziekten en plagen. Een deskundige beheersing vraagt heel wat kennis en toepassing van de juiste middelen. Je leert de schadelijke en de nuttige insecten herkennen.

Programma:

14 januari, 19.00 u: Kennis van ziekten en plagen: insecten, schimmels, bacteriën en virussen, quarantaine organismen,..., door Liesbet Van Remootere, Viaverda en Jochem Bonte, ILVO.

Lokaal: Maal 1, 2440 Geel

21 januari, 19.00 u: Beheersing van ziekten en plagen, Peter Truyens, Intergrow en Laurent Bernaerts, DCM. Duurzaam telen, door Arnout Engels, LTO (Nl).

Lokaal: Maal, 2440 Geel

20 mei, 14.00 u: Gebruik en keuring van spuittoestellen door Johan Declercq, ILVO en nuttige insecten door Joachim Moens, HoGent.

Bij boomkwekerij Op de Beeck, Lierbaan 108, 2580 Putte

Organisatie: Boomtelersfederatie Noord-België

Elke sessie duurt 3 uur. Deelnemen is gratis.
De cursus komt in aanmerking voor de fytolicentie.

Je dient wel vooraf in te schrijven en je identiteitskaart mee te brengen. ■

AVBS vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie
Medegefinancierd door de Europese Unie

Personalia

www.avbs.be/personalia

Op 16 oktober ll. overleed de heer Antoine Van Hulle, weduwnaar van Diane Weylandt. Hij was de broer van Johan, Roger en Marc. Antoine was medeoprichter van Boomkwekerij Sylva en stichtte nadien Boomkwekerij Albo. Op maatschappelijk vlak was hij gemeenteraadslid en van 1989 tot 1995 burgemeester van Waarschoot en van 1977 tot 2000 provincieraadslid.

Op 21 oktober ll. overleed de heer Stefan Peters, echtgenoot van Sonja Vissers en vader van Claudia, Sanne en Bert. Stefan was zaakvoerder van Florigrow in Beverst, secretaris van de vroegere kring Pot- en perkplantentelers Limburg en bestuurslid van de kring Bloemisten Noord-België.

Op 1 november ll. overleed de h. Marc Van Eetvelde, azaleateler op rust en echtgenoot van mevr. Godelieve Neyt. Marc is de vader van Kurt en Lieve Van Eetvelde-Vermeulen, leden van de kring Bloemisten Zaffelare-Waasland.

Op 2 november ll. overleed mevr. Charlotte Waeghe, weduwe van oud-AVBS-voorzitter Roger Goossens en moeder van Filip, eveneens oud-AVBS-voorzitter, en Lieve Goossens-Ectors en van Xavier en Caroline Goossens-Ryckaert.

Op 16 november ll. overleed mevr. Hilde De Cock, echtgenote van de h. Paul Raman, boomteler uit Wetteren en aangesloten bij de kring Boomtelers Oost-Vlaanderen.

We bieden de families van de overledenen ons oprecht medeleven aan en wensen hen heel veel sterkte toe.

Gevonden in de Groene pagina's

Bedrijfsmateriaal - Te koop
2700 stuks Mara tray - 15 gaats met pootjes - voor Es 10-10.5cm (4 pallets) - prijs overeen te komen
jef.gielis@belgicactus.be - 0492/272501

DRINGEND GEZOCHT
OUDE VRACHTWAGENS • STROOMGROEPEN
LAND- en TUINBOUWTRAKTOREN
JEEPS - BESTELWAGENS • JAPANSE WAGENS
TEL: 0475 73 18 59 ook tijdens het weekend
1373/0497680

Het recentste sierteeltnieuws?

Dat kan je vinden op www.avbs.be

Sierteelt& Groenvoorziening

Maandblad voor leden van AVBS

AVBS – Kortrijksesteenweg 1144 J, 9051 Sint-Denijs-Westrem
Tel. 09 326 72 10 – E-mail: info@avbs.be – www.avbs.be

REDACTIE
Patrick Dieleman – hoofdredacteur
Miet Poppe – secretaris AVBS
Jan Vancayzeele, Jarne Depaepe en Mathias Gysbrechts – consulenten
Hilde Van Elsuwé – redactiesecretariaat
Anja De Middeleir – redactiesecretariaat

VORMGEVING
Graphius Group - Oostakker, Hilde Wintein

ABONNEMENTEN
Belgische sierteelers en groenvoorzieners: aansluiting bij een sierteeltbedrijfskring Boerenbond vereist. Niet-leden, niet-siertelers en -groenvoorzieners: 195 euro per jaar inclusief Boer&Tuinder. Buitenlandse abonnementen: 195 euro per jaar inclusief Boer&Tuinder.

RECLAMEREGIE
Mediaservice – Diestsevest 40, 3000 Leuven
Tel. 016 28 63 33 – E-mail: info@mediaservice.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Loes Lysens – gedelegeerd bestuurder
Boerenbond vzw, Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ
Graphius Group – Oostakker, tel. 09 251 05 75

CIM CONTROLE 2022
PROF BtoB press Quality label
UPP

Gemiddelde oplage per nummer 1222 ex.
Lid van de VUKPP en van de Unie van de Uitgevers van de Periodieke Pers.

Ingezonden stukken kunnen steeds worden geweigerd of ingekort zonder dat de redactie hiervoor een reden moet opgeven. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor hun bijdragen. Voor het overnemen van artikels is steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig. Bronvermelding is altijd verplicht.

www.avbs.be

Ledencongres 11 december 2025

Navigeren in een wereld vol verandering

Programma

18.00 uur Ontvangst

18.30 uur Welkom
Erik Boterdaele, voorzitter AVBS

Boerenbond beweegt met je mee
Lode Ceyssens, voorzitter Boerenbond

Navigeren in een wereld vol verandering
door de ogen van Marc Thys, voormalig luitenant-generaal en geopolitiek consultant

20.00 uur Netwerkreceptie

22.00 uur Einde

11 december 2025 – vanaf 18.00 u.

RodeBol Events
Sint-Denijslaan 485
9000 Gent

Een oprechte dank aan onze partners die dit ledencongres mee mogelijk maken: Acerta, SBB, Varb, Advanta, Belplant, CKCert, Provinciale Landbouwkamer Oost-Vlaanderen, Graphius en KBC. In deze extra katern stellen ze zich graag nog even aan u voor. Je kan hen ook persoonlijk ontmoeten tijdens het ledencongres op donderdag 11 december.

Heb je je nog niet aangemeld?
Doe het dan snel! Scan bijgevoegde QR-code of stuur een mailtje naar info@avbs.be met vermelding van jouw naam en het aantal deelnemers.

Hoofdsponsors

Sponsors

De werknemer van de toekomst is een kameleon: arbeidsmarktexperten lanceren boek over belang van aanpassingsvermogen

In 'De kracht van de kameleon' tonen arbeidsmarktexperten Hannelore Van Meldert en Jochen Bessemans van Acerta hoe bedrijven het aanpassingsvermogen van werknemers kunnen meten en ontwikkelen. Volgens hen is aanpassingsvermogen dé belangrijkste vaardigheid om mee te blijven in een snel veranderende arbeidsmarkt. Deze inzichten zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek in samenwerking met Antwerp Management School (AMS).
Technologische evoluties, economische onzekerheid en maatschappelijke verschuivingen maken aanpassingsvermogen essentieel. Uit de Spiegelbevraging van Acerta blijkt dat 38% van de werkgevers aanpassingsvermogen ziet als belangrijkste vaardigheid voor de toekomst. Anderzijds blijkt dat 77% van de bedrijven het nog niet meet en slechts 25% er rekening mee houdt in het hr-beleid.
Van Meldert geeft aan dat iedere organisatie wendbaar wil zijn, maar dat verandering vaak abstract blijft. Aanpassingsvermogen is niet vaag of aangeboren, maar objectief meetbaar en ontwikkelbaar. Het zit in iedereen en je kan het trainen. Maar wat is aanpassingsvermogen precies? Het onderzoek resulteerde in het Acerta Adaptability Model (AAM), met negen dimensies die samen het aanpassingsvermogen bepalen en zes hefbomen om ontwikkeling te stimuleren - zowel op individueel vlak als op vlak van de organisatie. De hefbomen bieden werknemers en werkgevers concrete tools om gerichter om te gaan met verandering. Samen met AMS ontwikkelde Acerta een gevalideerd meetinstrument dat organisaties helpt hun aanpassingsvermogen in kaart te brengen en doelgericht te versterken. "Subjectieve indrukken volstaan niet. Door te meten, te reflecteren en te motiveren bouw je teams die niet alleen meebewegen, maar ook actief mee vormgeven aan verandering."
"Met dit boek tonen we wat veranderen écht betekent en hoe je het aanpassingsvermogen van mensen verhoogt. Zo krijgen organisaties zicht op waar hun kracht ligt en waar groei mogelijk is", aldus Bessemans. ■

SBB en land- en tuinbouwers: samen ondernemen met visie en vertrouwen

Als land- of tuinbouwer leef je voor je bedrijf. Het is je passie, je toekomst, je trots. Samen met je SBB-adviseur bouw je aan een financieel gezonde én toekomstgerichte onderneming. We denken mee over je groeikansen, maar ook over de regelgeving die je pad kruist. Dankzij onze diepgaande kennis van de agrarische sector helpen we je vooruit – vandaag én morgen.

Waarom kiezen voor SBB?

Bij SBB krijg je meer dan advies – je krijgt een partner die je onderneming begrijpt en versterkt.

- **Een coach die met je meedenkt**
  Je SBB-adviseur biedt helder, pragmatisch advies – van strategie tot analyse. Zo kan jij focussen op wat écht telt: je bedrijf succesvol runnen.
- **Diepgaande expertise in land- en tuinbouw**
  Van milieuaangiften tot vermogensplanning: we kennen en begrijpen de uitdagingen van de sector en staan je bij in elke fase van je onderneming.
- **Een sterk netwerk**
  We kennen de stakeholders in de landbouwsector en spreken hun taal. Onze adviseurs hebben vaak een persoonlijke band met de landbouw – zo diepen we onze specifieke en praktische kennis van de agrarische sector voortdurend verder uit.
- **Startersadvies voor land- en tuinbouwers**
  Een landbouwbedrijf opstarten of overnemen: daar komt heel wat bij kijken. Misschien ben je ook niet zo vertrouwd met de juridische, financiële of boekhoudkundige kant van een eigen onderneming. Je SBB-accountant kent de agrarische sector en begeleidt je bij alle opstartformaliteiten.
- **Digitaal ondernemen met sbbSLIM**
  Eén platform, alle cijfers. sbbSLIM geeft je realtime inzicht in je resultaten, kasstromen en kosten – veilig en overzichtelijk in de cloud. Zo staat al jouw administratie in één digitaal archief. Zo onderneem je (nog) slimmer.

Veel vragen, één aanspreekpunt

Een bedrijf runnen doe je niet meer op een-twee-drie. Elke stap brengt nieuwe vragen en beslissingen met zich mee. Gelukkig heb je één aanspreekpunt: je SBB-accountant of -adviseur. Iemand die je kent, meedenkt en mee bouwt aan jouw toekomst. ■

Een partner met ervaring bij succesvolle sierteeltbedrijven?
Typisch ons.

Ambitieuze ondernemers in de sierteelt verdienen meer dan een accountant. Ze verdienen een partner die naast hen staat én vooruit kijkt. **Ook dat is typisch SBB.** Want wij bieden meer: strategisch advies, gesprekken die verder gaan dan cijfers en experten die jouw sector begrijpen.

Verwacht jij ook meer van je accountant en adviseur?
Ontdek wat SBB voor jou kan betekenen op sbb.be.

sbb accountants adviseurs

AVBS ledencongres 2025 Navigeren in een wereld vol verandering

Steeds meer bedrijven kiezen voor Varb

Professionals uit de sierteeltsector komen samen op één dynamisch platform dat hun handel vergemakkelijkt

Varb is een online handelsplatform dat professionals uit de sierteeltsector verbindt. Of je nu vaste planten, bomen, boomkwekerijproducten of uitgangsmateriaal zoekt of aanbiedt, in Varb doe je dat vlot, overzichtelijk en efficiënt. Dankzij slimme zoekfuncties en een actuele voorraad krijg je als gebruiker snel inzicht in het beschikbare aanbod en dat zonder commissie te betalen.

Intussen maken al meer dan 150 bedrijven uit België actief gebruik van Varb. Ze zijn onderdeel van een netwerk van ruim 1050 bedrijven in het buitengroen. Dat groeiende aantal toont aan dat het platform ook in België steeds meer vertrouwen geniet. Gebruikers geven aan dat vooral de transparantie, het gebruiksgemak en de vlotte toegang tot een breed netwerk van vakgenoten het verschil maken.

De ervaringen van Belgische deelnemers spreken voor zich.

Dimitri De Swert van Boomkwekerij Peers in Ranst vertelt: *"Het is fijn dat nieuwe en bestaande klanten mijn assortiment op Varb makkelijk vinden en kopen"*.
Fien De Troy van Boomkwekerij De Troy Marc voegt toe: *"Varb heeft ons vele nieuwe handelsrelaties opgeleverd."*
En Koen Van Poecke van Van Poecke & Zn. geeft aan: *"Het is eenvoudig in gebruik. Het is gewoon goed."*

Op Varb vind je het grootste en breedste aanbod buitengroen van België en Nederland, waar je zelf bepaalt wat je aanbiedt en zoekt. Het platform groeit mee met de noden van de sector en is beschikbaar voor kwekers, handelaren en groenprofessionals. Je blijft op de hoogte van nieuwe kansen en scherpe aanbiedingen en je handelt rechtstreeks met betrouwbare partijen. ■

Benieuwd wat Varb voor jou kan betekenen?
Ontdek het op www.varb.nl/belgie

Advanta denkt mee aan oplossingen voor gazon & veldbloemen

De aanleg of renovatie van een gazon of sportveld vraagt om betrouwbare graszaden die bestand zijn tegen weersextremen en nieuwe ziekten. Daarvoor kan je vertrouwen op de hoogwaardige grassengenetica en expertise van Advanta.

Gecoate graszaden
"Onder ons kwaliteitsmerk bieden we groenprofessionals een uitgebalanceerde reeks graszaadmengsels aan voor de meest uiteenlopende projecten. Elk graszaadje in het mengsel kreeg de 100 % natuurlijke hightech coating Headstart Advance die zorgt voor een snellere kieming, een nog betere beworteling, een vitalere groei en betere weerstand tegen droogte en fysieke belasting."

De kracht van veldbloemenmengsels
Advanta zet ook fel in op het gebruik van veldbloemen voor grasbermen en bloemenweiden. Het volledig vernieuwd gamma aan eenjarige en langbloeiende veldbloemenmengsels zorgt niet alleen voor een uitbundige bloemenexplosie, maar is ook een belangrijke bron van pollen en nectar voor bijen, vlinders en andere nuttige insecten.
Erik.truyers@limagrain.be - Karel.Vercruysse@limagrain.be
advantaseeds.be

101 tips voor verstandig tuinieren!

De tuin wordt voor veel mensen steeds belangrijker: ze vinden er schoonheid en rust. Het nieuwe tuinseizoen is nog ver, maar nu is het ideale moment om je voor te bereiden!
Je kan altijd rekenen op de website van "HandigindeTuin.be" met 101 tips voor verstandig tuinieren.
Bijvoorbeeld: Hoe zorg je voor meer bestuivers in je bloementuin? Hoe gebruik je bestrijdingsmiddelen op een veilige manier, met respect voor plant en dier? ... Bekijk de filmpjes boordevol nuttige informatie.

Heb je toch nog vragen? Bel dan snel even naar het gratis telefoonnummer 0800/62.604 en je bent weer helemaal mee! Onafhankelijke vakmensen staan je helemaal gratis te woord en helpen je bij het veilig en correct gebruik van bestrijdingsmiddelen in je tuin. Het nummer is bereikbaar van maandag tot zaterdag van 8.00 tot 20.00 u en in het hoogseizoen zelfs op zondag van 9.00 tot 13.00 u.
Je kan natuurlijk ook advies krijgen in je tuinwinkel van iemand die een speciale opleiding (een fytolicentie) volgde om veilig en correct gebruik van de producten te ondersteunen.

Waar wacht je nog op?
Kijk op **handigindetuin.be** en tuinier verstandig!

AVBS ledencongres 2025 Navigeren in een wereld vol verandering

CKCert: uw kwaliteitsgarantie in certificatie in de sierteelt en tuinaanleg

CKCert is sinds 2001 actief als certificatie-instelling. In de sierteelt en tuinaanleg biedt CKCert volgende certificaties aan:

- Vegaplan Standaard NET is een driejarig certificaat dat alle wettelijke eisen omvat. Met dit basiscertificaat kan je van een bonus genieten op de FAVV-bijdrage.
- GlobalG.A.P. IFA Smart is een jaarlijkse certificatie die wereldwijd gewaardeerd wordt en gekend staat als toegangscertificaat om te kunnen leveren aan Europese retailers. Bij CKCert kan dit aangevuld worden met GlobalG.A.P. IDA of GRASP.

U kan bij CKCert ook terecht voor audits van MPS-ABC, MPS-GAP en MPS-Compact, waarmee CKCert de enige speler in België is waarbij u alle gangbare certificaten tijdens eenzelfde bedrijfscontrole kunt laten certificeren.
Groengek(l)eurd is het driejarig kwaliteitslabel voor tuinaannemers dat vakbekwaamheid en professionalisme garandeert. De focus ligt onder meer op klantvriendelijkheid, sociaal beleid en aandacht voor het milieu.
CKCert biedt bovenstaande lastenboeken ook in combinatie tegen een gunstiger tarief.

Provincie Oost-Vlaanderen en sierteelt: een b(l)oeiend verhaal

De Provincie Oost-Vlaanderen kent een sterke tuinbouwtraditie. De sierteelt is er van oudsher geconcentreerd en is een belangrijke economische sector waar het provinciebestuur trots op is en die het dan ook actief ondersteunt.
De Provincie ondersteunt de sector via Viaverda dat aan praktijkgericht onderzoek doet en de brugfunctie vervult tussen onderzoek en praktijk door de onderzoeksresultaten toepasbaar te maken naar de sierteeltsector.
De Provincie stimuleert ook vernieuwing via het samenwerkingsverband 'Technopool Sierteelt' dat kennis en innovatie sneller bij de bedrijven wil krijgen en vlot sectorvragen kan capteren.

De dienst Landbouw en Platteland zet ook in op promotie met o.a. projecten rond de optimalisatie van de logistieke keten in de sierteeltsector. Het in kaart brengen van handelsstromen, het clusteren van bestellingen, samenwerking tussen de bedrijven en de transportsector verhogen en vooral het digitaliseren van het hele proces is de uitdaging.
https://oost-vlaanderen.be/werken-en-ondernemen/landbouw.html

Landbouwkamer Oost-Vlaanderen

Sinds 1928 staat ons familiebedrijf voor vakmanschap, met trots doorgegeven van generatie op generatie. Met 650 toegewijde vakmensen zetten wij een rijke traditie verder, gecombineerd met innovatieve technische expertise en een passie voor drukwerk van de hoogste kwaliteit. Dankzij onze volledige verticale integratie — van fotogravure tot boekbinderij — houden we elk detail stevig in eigen hand, wat garant staat voor een perfect afgewerkt eindproduct.

Graphius, uw drukpartner voor boeken, catalogi en magazines.

Fotogravure – Drukkerij – Boekbinderij

GRAPHIUS
ESTABLISHED 1928

Graphius
Traktaatweg 8, B-9041 Gent
T +32 9 218 08 41
www.graphius.com

GENT • ANTWERPEN • BRUSSEL • CHARLEROI • BREDA
PARIJS • LONDEN • NEW YORK

AVBS LEDENVOORDELEN

1. **We verlenen advies op maat!**
   - Voor elke deelsector een consulent
   - Individuele begeleiding en dienstverlening, ook via de dienstbetoonconsulenten van Boerenbond
   - Digitaal energieloket, digitaal waterloket, ...
   - Strategisch bedrijfsadvies op maat dankzij de robuustheidsscan
2. **We behartigen jouw belangen!**
   - Opvolging syndicale dossiers
   - Wegwijs in sociale aangelegenheden, tewerkstelling, ruimtelijke ordening en vestigingsproblematiek
3. **We informeren je!**
   - Maandelijks vakblad Sierteelt&Groenvoorziening
   - Maandelijkse nieuwsbrieven met actua-items en activiteitenkalender
   - www.avbs.be, met exclusief ledengedeelte
   - Social media-kanalen: facebook, instagram, linkedIn
   - Aangevuld met Boer&Tuinder en Buiten
4. **We organiseren gratis vormingen!**
   - En in geval van betalende opleidingen krijg je als AVBS lid fikse kortingen!
5. **We creëren draagvlak voor onze sector!**
   - AVBS-vertegenwoordigers binnen VLAM sturen mee de mediacampagnes sierteelt en groen
   - AVBS organiseert promotionele activiteiten, van gemeentelijk tot Europees niveau
6. **We maken jouw beursdeelname een stuk makkelijker!**
   - Als kweker kan je tegen een goedkoper tarief deelnemen aan Florall (€550 t.o.v. €1.100 voor niet-leden)
   - Logistieke ondersteuning VLAM/AVBS-stand op IPM-Essen
7. **We letten op je portemonnee!**
   - Partnerdeals: exclusieve kortingen bij KBC, SBB, Acerta, Areaal, Werkers, Korte Keten, ...
   - Ledenkortingen bij tankkeuringen, medisch onderzoek rijbewijs, Doccle, ...
   - Gratis advertentie in de groene pagina's op www.avbs.be
8. **We bieden groepsaankopen aan!**
   - Tegen voordeeltarieven waarbij aanbiedingen tijdig worden gecommuniceerd!
   - Zonnepanelen, batterijen, laadinfrastructuur, ...
9. **We geven om jouw veiligheid!**
   - Gratis veiligheidsscan: analyse over de veiligheid op je bedrijf (waarde: 165 euro, gratis voor AVBS-leden)
10. **We staan met velen in het veld! Samen staan we sterker!**
    - Geniet als AVBS-lid ook van alle voordelen van Boerenbond en Landelijke Gilden www.boerenbond.be/ledenvoordelen en www.landelijkegilden.be/ledenvoordelen

© AVBS

FLORALL

Belgische vakbeurs voor sierteelt- en boomkwekerijproducten

Dinsdag 03.03.2026

9.00 - 18.00 uur | Waregem Expo | België

Kwekers, toeleveringsbedrijven en handelaars uit de sierteeltsector stellen hun assortiment voor aan een internationaal vakpubliek. Naast de productiebedrijven nemen ook belangrijke handels- en export-bedrijven deel aan FLORALL.

- Gratis toegang voor professionelen Online registreren is verplicht via www.florall.be.
- Gratis catalogus met overzicht van het volledige assortiment
- Gratis parking.

Vroegboekkorting voor standhouders bij inschrijven vóór vrijdag 12 december 2025

Alle info en online inschrijven voor standhouders en bezoekers via www.florall.be

FLORALL FAIR

INFO@FLORALL.BE

WWW.FLORALL.BE